

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

13^E JAARGANG

WOENSDAG 30 MEI 1928

No. 648

INHOUD.

DE EERSTE ZITTING DER RAADGEVENDE COMMISSIE TE GENEËVE door <i>E. Heldring</i>	Biz. 460
Het brengen van eenheid in de Nomenclatuur der Douanetarieven door <i>L. Meijers</i>	461
De bescherming van de Klompenindustrie door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	463
The Baltic and International Maritime Conference door <i>Mr. H. E. Scheffer</i>	465
De Financieele Perspectieven van Nederlandsch-Indië II door <i>Mr. Dr. B. J. F. Steinmetz</i>	466
Havenschap-Waterschap of Havengewest door <i>Mr. Dr. R. H. Baron de Vos van Steenwijk</i> met Naschrift door <i>Prof. Mr. C. W. de Vries</i>	468
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Denieuwe Franscheleening door <i>Prof. Bertrand Nogaro</i>	468.
AANTEKENINGEN:	
Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor Suikerstatistiek	470
De Scheepvaartbeweging van Amsterdam en Rotterdam in 1927	470
MAANDCIJFERS:	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	471
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	472—478
Geldkoersen. Bankstaten. Goederehandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedeeleerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruigeplaatweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

30 MEI 1928.

Het aanbod van geld blijft nog steeds beperkt, zoodat het vrij groot aanbod van wissels slechts moeilijk en alleen tegen iets hoogere rente plaatsing kon vinden. Geopend op $4\frac{1}{2}$ à $4\frac{3}{16}$ pCt., werd aan het einde der week tot $4\frac{3}{8}$ pCt. toegestaan. Ook de prolongatierente was vast. De toetsing varieerde tusschen 4 en $4\frac{1}{2}$ pCt. Callgeld bleef aanvankelijk nog ruim aangeboden, later werd ook hiervoor meer betaald.

* * *

De jongste weekstaat van de Nederlandsche Bank brengt over het geheel weinig belangrijke wijzigingen in de cijfers der vorige weekbalans. De post binnenslandsche wissels liep terug met ruim f 5 miljoen, de beleeningen stegen met ruim f 1,6 miljoen. De voorschotten aan het Rijk daalden met ruim f 0,08 miljoen. Gering zijn de wijzigingen in de posten papier op het buitenland en diverse rekeningen onder het actief, waarvan de eerste met ruim f 0,1 miljoen, de tweede met f 1 miljoen toenam.

Geen wijziging van betekenis had plaats in den goudvoorraad der bank; de post zilveren munt liep terug met f 0,6 miljoen. De bankbiljetten in omloop namen met bijna f 3 miljoen toe, van bijna f 794,5 miljoen tot ruim f 797,3 miljoen, de rekening-courant-saldi van anderen daarentegen daalden van ruim f 41,8 miljoen met ruim f 6 miljoen tot ruim f 35,6 miljoen.

Het beschikbaar metaalsaldo daalde van ruim f 292,4 miljoen op rond f 292,39 miljoen. Het dekingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

De wisselkoersen waren deze week buitengewoon stabiel; in de meeste koersen kwam nauwelijks eenige verandering. Londen en New York noteerden dagen lang 12,09% en $2,47\frac{13}{16}$; alleen aan het einde der week was er een lichte neiging tot dalen. Parijs en België bleven de geheele week vrijwel onveranderd. Marken waren aanvankelijk iets flauwer en daarentegen aan het einde der week iets meer gezocht. Ook in de overige wissels kwamen geen veranderingen van betekenis.

LONDEN, 26 MEI 1928.

De geldmarkt maakte een vrij rustige week door, ofschoon geld in de eerste helft, mede in verband met eene nieuwe uitgifte van de London County Council, welke een zeer gunstig onthaal had, zeer goed bruikbaar was.

Disconto behield in de eerste helft van de week zijn vaste stemming van de vorige week, daar de toestand in New York nog steeds niet tot klaarheid gekomen was. Toen echter later in de week de berichten van belangrijke goudverscheppingen uit New York werden ontvangen en de Dollarkoers toch hoog bleef kon de vaste stemming zich niet langer handhaven. De toewijzing der schatkistpromessen had, gisteren dan ook onder 4 pCt. plaats en ofschoon de noteering van 3 maands bankaccepten nog 4 pCt. genoemd bleef, zal de handel zich wel naar $3\frac{15}{16}$ —4 pCt. verleggen, als ook nog verdere goudverscheppingen uit New York mochten plaats vinden.

In den loop van hedenmorgen verzwakte de koers reeds tot $3\frac{15}{16}$ pCt.

DE EERSTE ZITTING DER RAADGEVENDE COMMISSIE TE GENÈVE.

In deze kolommen (Nr. 647 van 23 Mei jl., blz. 445) werd reeds de tekst van een overzicht van mijn hand van het in deze zitting behandelde opgenomen. Wellicht zijn eenige aanvullende beschouwingen niet onwelkom.

Het verdient opmerking, dat de Economische Conferentie van 1927 den vrijeren handel als het voornaamste middel tot verbetering van den economischen toestand der wereld aangaf. Vermeerdering der productie is het andere. De Raadgevende Commissie en het Economische Comité, die het werk der Economische Conferentie vervolgen, zoeken dus naar middelen tot bereiking van dit doel — en laten zich daarbij door de aanbevelingen dier Conferentie leiden. Dat niet iedereen ter vergadering den vrijeren handel in de eerste plaats als middel wenschte, bleek uit een rede van den heer Loucheur, die in internationale kartels het voornaamste heil ziet en de stelling der Internationale Kamer van Koophandel, dat in de vermindering van invoertarieven het zwaartepunt ligt, verwierp. Vond hij weinig of geen bijval, dit betekent niet, dat men geestdriftig aan de afbraak der tarieven toog. Niemand ontkende, dat zij verlaagd moesten worden. Alleen het hoe? was de moeilijkheid, terwijl zonder er voor uit te komen, menige staat wel den splinter in des anderen oog ziet, doch niet den balk in het zijne. Duitschland maakt den indruk, thans beslist die richting in te willen slaan langs een of meer der drie wegen, welke openstaan: verlaging door autonome, bilaterale en plurilaterale handeling. Tot nu is voornamelijk van verlaging langs bilaterale weg — door handelsverdragen — gebleken, maar autonome verlagingen zullen er niet vele aan te wijzen zijn (Hongarije en Zweden werden genoemd), en sommige daarvan, zooals die van het recht op ruwe suiker naar Engeland, wegens het niet gelijktijdig verlagen van het recht op geraffineerd, betekenen een nieuwe bescherming en een nieuwe handelsbelemmering. Het meest wenschelijke middel — een algemeene overeenkomst tusschen staten ter verlaging van invoerrecht — is ernstig bij het Economische Comité in studie geweest, maar men kreeg den indruk, dat het op het oogenblik aan de bereiking van een zoodanige overeenkomst twijfelde, tenzij men zich voorloopig tot enkele groepen van artikelen beperkte. Deze partieele oplossing — die bestemd is, zich geleidelijk over een grooter, veld uit te strekken — schijnt door het Comité met ernst ter hand genomen te zijn en het vleit zich daarin resultaten te bereiken. Men sprak van aluminium, gezaagd hout, ijzer en staal, textielgoederen. Wanneer men alleen ten aanzien van de twee laatste groepen een algemeene verlaging van rechten bereikt, halffabrikaten en fabrieken inbegrepen (op dit punt legde de Raadgevende Commissie, welke vermeerdering van protectie door verlaging van het recht slechts op goederen in den ruweren vorm wil voorkomen, in het bijzonder den nadruk), dan is een belangrijke stap op den weg naar een beteren toestand gedaan, die zonder twijfel ook in Engeland zal uitwerken. Naar mijn meening dreigt van dit land het grootste gevaar, niet omdat zijn vierkante overgang tot het protectionisme aanstaande zou zijn, maar omdat zijn herhaalde, op zich zelve meestal weinig beteekenende safeguarding maatregelen — komende van een vrijhandelsland — en op hun beurt door verhoogingen op het vasteland uitgelokt, veel meer nadeel aan de stemming toebrengen, dan verhoogingen van de vele landen, bij wie zij tot natuur geworden zijn. Het is zaak, dat aan de beiderzijds veroorzaakte spanning een einde komt. Hoe eerder men op het Continent tot verlaging van rechten op artikelen, waarvan Engeland groot exporteur is, komt, hoe grooter kans, dat de olievlek van het safeguarding stelsel aldaar tot staan gebracht wordt. Van een de lucht zuiverenden wapenstilstand op dit gebied, gedu-

rende welken wel verlagingen, maar geen verhoogingen van rechten mogelijk zouden zijn, welke gedachte door de Internationale Kamer bepleit werd, wil echter voornamelijk Engeland niets weten, hoewel de heer Layton (hoofdredacteur van „The Economist”), met den heer Serruys, voorzitter van het Economische Comité en directeur van het Fransche Ministerie van Handel voor de handelsverdragen, een der hoofdfiguren ter conferentie, sterk in die richting stuwde. Sedertdien doet de uitslag der verkiezingen in Duitschland verwachten, dat de liberale stemming op het gebied van handelspolitiek daar veld zal winnen. Hierin ligt de voornaamste hoop, dat Engeland, dat zich thans molens volens door een onveranderde houding op het vasteland op den duur in het protectionistische kamp laat drijven, ten slotte in hoofdzaak een vrijhandelsland zal blijven.

In het rapport der Commissie komt Frankrijk er vrij gunstig af, ofschoon niet zoo gunstig als in het oorspronkelijke ontwerp. Men moet erkennen, dat het tegenwoordige Fransche tarief over het algemeen niet meer is dan een aanpassing aan de daling van den franc, en hier en daar aan de stijging der wereldprijzen. Gaat het tarief in sommige gevallen ook nog daarboven, er zijn ook gevallen, waarin het belangrijk onder de verhouding van 5 : 1 blijft. (Onze tariefverhoging van 1925 van 5 op 8 pCt. van de waarde is relatief drastisch geweest). Er moet nu afgewacht worden, of Frankrijk niet verder verhoogt, dan wel verlaagt, hetzij autonoom of in samenwerking met anderen. De stemming in het land is protectionistisch, ofschoon niet à outrance en politieke invloeden werken incidenteel sterk in die richting, maar de leiders van zijn handelsbetrekkingen zijn liberaal getint.

Het is te hopen, dat het Economische Comité de aanbeveling der Raadgevende Commissie, nevens de groepsgewijze verlaging, de algemeene verlaging van rechten na te streven, niet uit het oog zal verliezen.

In het moeilijke vraagstuk van een allen bevredigende redactie der meestbegunstigingsclausule verdiepte men zich niet al te zeer. Men bepaalde er zich toe, er op aan te dringen, dat het met den meesten ernst bestudeerd zal worden. Men heeft echter den indruk, dat de ondergraving van deze clausule door onbehoorlijke specialisatie der tarieven tot stilstand is gekomen en, vordert men snel met de vereenvoudigde nomenclatuur, dan zal dit aan de spoedige oplossing van deze kwestie ten goede komen. De Internationale Kamer van Koophandel stelde dan ook het gewicht van het reeds ingediende schema in dit licht en de Commissie sloot zich bij haar zienswijze aan. Dat alle sedert 1927 gesloten handelsverdragen de onbeperkte meestbegunstiging insluiten, is een heugelijk feit.

Nauw verwant met dit onderwerp is dat der in- en uitvoerverboden, op welk gebied reeds een tastbaar resultaat door de bekende ontwerp-conventie bereikt is. Er dreigt echter gevaar, o.a. van de zijde van Tsjecho-Slowakije, dat een geenszins onvermijdelijk voorbehoud t.a.v. den invoer van verschillende artikelen schijnt te willen maken. Met stemverheffing waarschuwt de Raadgevende Commissie tegen een dergelijke houding, zonder intusschen eenig land nader aan te duiden. Het is duidelijk, dat, indien deze eerste vergevorderde poging om aan de aanbevelingen van de Economische Conferentie een concreet gevolg te geven, schipbreuk zou lijden, de invloed daarvan op den verderen gang van zaken hoogst bedenkelijk zou kunnen zijn. Gelukkig bevindt zich de leiding van de conferentie, welke over het lot van deze overeenkomst zal beslissen, in zeer goede handen.

Uit alle besprekingen, zoowel als uit den omgang der aanwezige leden onderling bleek, dat, voorzover er vooruitgang waar te nemen valt, deze zich in Europa ontwikkelt, waar de verschillende staten tot aan de Pyreneeën toe bezig zijn elkaar te vinden, met

uitzondering van de Slavische landen, die ter conferentie vrijwel zwijgen, maar er nog zeer primitieve, protectionistische practijken op na houden. Dat Noord- en Zuid-Amerika er zich buiten houden, wordt betreurd, doch als een onveranderlijkheid aanvaard. Of deze verschijnselen ten slotte tot een inniger Europeesche of West-Europeesche aaneensluiting zullen leiden, waag ik thans niet te voorspellen.

De vermeerdering der productie, zoowel die der nijverheid als van den landbouw, heeft in het afgelopen jaar niet in die mate de aandacht van het Economische Comité — reeds zwaar belast met zijn taak op het gebied der handelsvrijheid — gehad als de andere problemen. Thans kwam dit vraagstuk — mede dank zij de samenstelling der Commissie, die vele industrieelen, agrariërs en vertegenwoordigers van den arbeid telt, op den voorgrond en het Economische Comité werden als resultaat van de besprekingen zooveel opdrachten op den rug geladen, dat geen snelle reactie te verwachten is. De natuur van het vraagstuk leent zich daartoe ook niet, want op het gebied van industrie en landbouw zal het particuliere initiatief een groote rol spelen, in tegenstelling met het handelsgebied, waar in de eerste plaats actie der staten vereischt wordt. Voorts meen ik met den Engelschen arbeidsafgevaardigde Pugh, dat men evenzeer met een verbruiks- als met een productiecrisis te worstelen heeft en deze zal haar oplossing voor een groot deel in de te herstellen handelsvrijheid vinden.

Wat de nijverheid aangaat, werden drie onderwerpen behandeld: de rationalisatie, de kartels en de inlichtingen betreffende de industriele ontwikkeling. Voor het eerstgenoemde onderwerp heeft de Volkenbond zich den steun van het Internationale Instituut van Wetenschappelijke Organisatie van den Arbeid verzekerd, dat door de Commissie uitgenoodigd wordt zijn studie voort te zetten over: a. de verschillende wijzen, waarop onnoodige specialisatie in de vervaardiging (met het doel den handel in de betreffende artikelen te vereenvoudigen) voorkomen kan worden; b. aan de Economische afdeling van den Volkenbond de gegevens te verstrekken, die haar in staat moeten stellen, de verwezenlijking van internationale maatregelen ter vereenvoudiging van de vervaardiging en de vermindering van het aantal typen van artikelen te bereiken; c. aan de regeeringen, met betrekking tot de voortschrijding der rationalisatie, methodes van onderzoek voor te stellen, welke in staat stellen de verkregen resultaten in de verschillende landen met elkaar te vergelijken. Wat betreft de kartels, constateert de Commissie, dat tot nu toe niets verricht werd en dat het vraagstuk groote moeilijkheden inhoudt. Zij meent, dat het allereerst aanbeveling verdient, de ontwikkeling van het kartelwezen, voorzover het een internationaal karakter draagt, te bestudeeren, evenzoo het juridisch karakter van deze ententes. Voorts dient het Comité na te gaan, in welke mate publiciteit aan hun inrichting en werkzaamheid wordt geschonken. Hierbij merkt de Commissie op, dat zoowel wat de rationalisatie als de kartels betreft, het in de eerste plaats noodig is, vergelijkbare, industriele statistieken te verzamelen, waarvoor de medewerking van de leiders der industrie onontbeerlijk is.

De Commissie heeft daarom met vreugde een aanbod van medewerking van de Internationale Kamer van Koophandel aanvaard, hetwelk daarin bestaat, dat zij voor verschillende talken ter voorbereiding internationale comité's in het leven roept, met het doel, voorloopige overeenkomsten tusschen industrieelen betreffende deze vergelijkbare statistieken te bereiken. Met dit onderzoek dient men zooveel mogelijk rekening te houden met de tariefnomenclatuur, welke men reeds heeft uitgewerkt en verder met de classificatie, welke thans door de Verkeersorganisatie van den Volkenbond ten behoeve van de verkeersstatistiek voorbereid wordt. Zij verwijst vervolgens naar het bijeenroepen van de diplomatieke, statisti-

sche conferentie tegen het einde van het jaar, welke ten doel heeft van de regeeringen te verkrijgen, dat deze zich verbinden, zekere economische statistieken op onderling overeen te komen basis vast te stellen en te publiceren.

Terzake van den landbouw, waarin ook nog geen feitelijk werk was gedaan, meent de Commissie op grond van de stemmen, die in deze zitting krachtig opgingen, dat het in de eerste plaats aanbeveling verdient, zooveel mogelijk samen te werken met de verschillende organen, die op het gebied van den landbouw bestaan, inzonderheid met het Internationale Landbouw Instituut te Rome (een eenigszins delicate zaak, daar Rome gaarne zooveel mogelijk zijn onafhankelijkheid bewaart, anderzijds aan het niet openlijk uitgesproken verwijt bloot staat, dat het te veel genationaliseerd wordt). Voorts beveelt de Commissie den Volkenbond aan, zich door haar organen zoo volledig mogelijk over de intensiviteit van den landbouw, het landbouwonderwijs, het landbouwcrediet, over de verkeersmiddelen en de afzetgebieden voor den landbouw op de hoogte te stellen, en verder na te gaan, langs welken weg het mogelijk zal zijn, directe betrekkingen tusschen de coöperatieve landbouwverenigingen en de coöperatieve verbruiksverenigingen te bewerkstelligen.

Men ziet dus, dat, zoowel wat nijverheid als landbouw betreft, de belangen zich nog in het allereerste stadium van studie bevinden en vooralsnog geen radicale maatregelen op komst zijn. Zij zijn uit den aard der zaak ook niet mogelijk.

E. HELDRING.

„ HET BRENGEN VAN EENHEID IN DE NOMENCLATUUR DER DOUANETARIEVEN.

Tijdens de in Mei 1927 te Genève gehouden Internationale Economische Conferentie werden aan dit onderwerp belangrijke beschouwingen gewijd, die ten slotte hebben geleid tot het aannemen van eene resolutie, die op bladz. 19 en 20 van de Nederlandsche vertaling van het definitief rapport dier conferentie is afgedrukt.

Het verdient wellicht aanbeveling hier in het kort na te gaan, door welke beginselen zich de verschillende Staten laten leiden bij de samenstelling van de naamlijst der goederen in hun tarief van invoerrechten.

Eene uitgebreide sterk gespecificeerde tariefnaamlijst is noodzakelijk voor de landen, die bescherming toepassen indien zij daarbij rekening willen houden met den factor, dat de mate van bescherming geëvenredigd moet zijn aan de hoeveelheid en de waarde van den arbeid, die aan het nationale product is besteed. De hoeveelheid en de aard van den arbeid aan de vervaardiging van eenig artikel besteed zijn doorgaans belangrijke factoren voor de bepaling van zijn kostprijs en waar nu de meeste Staten specifieke rechten heffen (in het bijzonder naar het gewicht) springt het in het oog, dat de specialisatie der goederensoorten in de naamlijst van het tarief zeer uitgebreid moet zijn. Dat bij het volgen van dit systeem mede onderscheidingen worden gemaakt in verband met de waarde der gebezigde grondstoffen spreekt van zelf. In het algemeen kan worden aangenomen, dat de kostprijs van een kilogram koper steeds en overal meer bedraagt dan die van een kilogram ijzer, zoodat er een verschil in waarde bestaat tusschen een koperen voorwerp en hetzelfde voorwerp in ijzer, ook al zijn de aard en de hoeveelheid van de handen- of werktuigelijken arbeid aan de vervaardiging van beide artikelen besteed, dezelfde. Voor de weinige Staten, die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend fiscale tarieven hebben, is eene uitgebreide nomenclatuur, vooral indien de rechten naar de waarde geheven worden, minder noodzakelijk. Men zou bijv. hier te lande kunnen volstaan met eene uniforme heffing van 8 percent der waarde voor de in het tarief met name te noemen fabrikaten (het zogenaamde toonbankartikel) ware het niet, dat in de Nederlandsche tariefnaamlijst (Ta-

riefwet 1924, Staatsblad no. 568) goederensoorten voorkomen, die hoewel ontegenzeggelijk afgewerkte fabrikaten, toch lager belast moeten worden, omdat zij weder als grondstof worden gebezigd in andere industrieën en andere, die men hooger wil belasten, omdat het gebruik daarvan eene zekere weelde veronderstelt.

In het thans geldende Nederlandsche tarief worden onder 150 posten meer dan 3000 artikelen opgesomd, ongetreft die, welke in het Koninklijk besluit van 5 Mei 1925 (Staatsblad no. 183), gegrond op artikel 43 der Tariefwet als belast of vrij zijn opgenomen. De inrichting van de in de Tariefwet opgenomen naamlijst vertoont duidelijke sporen van den oorspronkelijken opzet om het bedrag van het recht voor verschillende goederensoorten verschillend te doen zijn.

Dat de uitgebreidheid der tariefnomenclatuur gelijken tred houdt met de in den loop der 19e eeuw en daarna voortschrijdende bescherming van industriele of landbouwbelangen in vele belangrijke Europeesche en ook niet Europeesche Staten, wordt aangetoond door de volgende gegevens, die o.a. zijn ontleend aan een geschrift door Dr. Trendelenburg, een der leidende personen aan het Deutsche Wirtschaftsministerium, als studiemateriaal aangeboden aan de Economische Conferentie te Genève, onder den titel: Nomenclature et Classification douanières, en opgenomen in de stukken der Conferentie onder het nummer C. E. I. 32. Daaruit blijkt, dat het Deutsche tarief bij de stichting van de Deutsche Zollverein 190 posten telde. In 1871 bij de vestiging van het Deutsche Rijk 230; in 1879 bij de invoering van het beschermend stelsel 320; in 1888 385 zoogenaamde autonome posten met ruim 100 extracten daaruit, (de laatste tot stand gekomen ingevolge tariefverdragen); in 1902 1470 autonome posten met 350 extracten, totaal 1800 posten; in 1925 pl.m. 1700 autonome posten plus 600 extracten, totaal dus 2300.

Het Fransche tarief met zijn maximum- en minimumlijst telde in 1892 onder 654 nummers 1500 onderverdeelingen; het tarief, zooals het voor de eerst onlangs tot stand gekomen wijzigingen luidde, bevatte 1272 nummers met 4371 onderverdeelingen. Een soortgelijke uitbreiding onderging het Belgische tarief, dat in 1894: 233; in 1923: 646 en in 1924: 3038 posten telde en het Italiaansche, dat in 1878: 535; in 1888: 766; in 1895: 837; in 1910: 1083 en in 1921: 2777 posten bevatte. Indien men daarbij in aanmerking neemt, dat in het Italiaansche tarief nog talrijke surtaxes voor bewerking (façonage) voorkomen, waarvan als voorbeeld kan worden genoemd de surtaxes geheven naar gelang een ijzeren buis verzinkt, vernikkeld, verlood of op andere wijze bewerkt is, dan komt men voor het Italiaansche tarief tot meer dan 4000 verschillende onderscheidingen.

Is een zoodanig uitgebreid en tot in bijzonderheden uitgewerkt tarief verklaarbaar voor een bescherming toepassend geïndustrialiseerd land, wat te zeggen van een land als Haiti, welks tarief niet minder dan 13300 posten bevat. De na den oorlog nieuw ontstane Staten hebben op het voetspoor van verschillende der hiervoor genoemde oude Europeesche Staten eene uitgebreide specificatie in hunne tariefnomenclatuur toegepast, ook al gaf de verscheidenheid van hunne nijverheid daartoe niet rechtstreeks aanleiding. Eene reden daartoe werd gevonden, niet alleen in de begeerte om nieuwe nijverheidsbronnen te scheppen, doch ook om een derde land, dat een beroep kon doen op de meestbegunstigingsclausule, niet te doen deelen in de tariefverlagingen bij tractaat aan een ander land verleend. Zoo kan het worden verklaard, dat bijv. in de tarieflijst van een land — in dit opzicht volgen zoowel nieuwe als oude Staten met een beschermend tarief dezelfde gedragslijn — een onderscheid wordt gemaakt tusschen kaas in molensteenform, waarvoor dan in een tarieftractaat bijv. met Zwitserland een verlaagd recht wordt vastgelegd, terwijl kaas in ande-

ren vorm met een hooger recht belast blijft. Hiermede is een der vele bezwaren tegen de zich steeds in omvang uitbreidende douanenomenclatuur aangestipt, te weten het daarin gelegen middel om te discrimineren.

Andere nadeelen van de zich steeds uitbreidende douanenomenclatuur zijn:

de moeilijkheid om in die uitgebreide nomenclatuur den weg te vinden, niet alleen voor den industrieel en den koopman, die zijne goederen naar het land in quaestie uitvoert, doch ook voor de ambtenaren van het eigen land, die het tarief moeten toepassen en daarbij op zoovele bijzondere kenmerken van het geïmporteerde goed hebben te letten, dat de vrijmaking op moeilijkheden stuit, althans tot vertraging in de expeditie aanleiding geeft;

de moeilijkheden, die zich bij het afsluiten van tariefverdragen voordoen, waarbij het elk land, dat zoodanig systeem toepast, er om te doen is om voor bepaalde concessies op tariefgebied gelijkwaardige contraprestaties te erlangen;

de onvergelykbaarheid van de statistieken van in- en uitvoer, voor zoover de naamlijst voor de statistiek — en dit is in nagenoeg alle landen het geval — gebaseerd is op de naamlijst voor het tarief;

de richting, waarin de industrie gedreven wordt bij het fabriceren van eenig artikel, doordien, ten einde in het buitenland de heffing van een hoog invoerrecht te voorkomen, aan het fabrikaat eene andere dan de normale samenstelling moet worden gegeven.

Deze en wellicht nog andere bezwaren hebben in de laatste jaren eerst de Internationale Kamer van Koophandel en daarna den Volkenbond er toe geleid pogingen in het werk te stellen om meer eenheid in de nomenclatuur der douanetarieven te verkrijgen en daarbij uitwassen te vermijden. Ik ga vroegere pogingen in die richting gedaan stilzwijgend voorbij, ook omdat zij met wellicht ééne uitzondering geen tastbaar resultaat hebben opgeleverd. De uitzondering hier bedoeld bestaat in het sluiten in 1923 van eene overeenkomst tusschen Frankrijk en Italië, waarin beide landen overeenkwamen voor zijde, zijden half-fabrikaten en zijden artikelen in hun tarief een gelijklopende, zij het dan eene zeer uitgebreide, nomenclatuur in te lassen. Wel is ook op het nabij liggend gebied der statistiek van den in- en uitvoer reeds vroeger eene internationale overeenkomst tot stand gekomen, die de vergelijkbaarheid der goederenstatistieken, in hoofdgroepen ingedeeld, bevordert, doch deze conventie heeft voor het thans aan de orde zijnde onderwerp geen overgroot betekenissen.

Nadat de Volkenbondsraad kennis had genomen van de resoluties, die op de in Mei 1927 te Genève gehouden Conferentie waren aanvaard, heeft deze aan de Economische Afdeling van den Bond opgedragen stappen te doen, die zouden kunnen leiden in de richting van het brengen van eenheid in de nomenclatuur der douanetarieven. Genoemde afdeling heeft zich daarvoor de medewerking verzekerd van experts op het gebied van douanetarieven respectievelijk behorende tot de regeeringsadministratie van Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, Duitschland, België en Italië. De bedoelde 5 experts hebben als voorloopig resultaat van hun arbeid bij de Economische Sectie van den Volkenbond een ontwerp ingediend, waarin de goederensoorten zijn gerangschikt in 20 groepen, die te zamen 94 hoofdstukken bevatten. Elk hoofdstuk is weder onderverdeeld in posten, zoodat de ontworpen naamlijst reeds thans meer dan 1300 verschillende goederen telt en niettemin slechts als het gesaamde van eene toekomstige gemeenschappelijke nomenclatuur is aan te merken. Verschillende der opgesomde goederen zullen nader verder onderverdeeld moeten worden, ten einde het beginsel, dat elk toegepast specifiek recht geëvenredigd zij aan de waarde van het artikel en rekening houdt met de meer of minder groote bescherming, die men daaraan in verschillende landen wil toekennen, tot zijn recht te doen komen.

Het ligt in den aard der zaak, dat het ontworpen raam voor eene tariefnomenclatuur geschoeid is op het systeem, dat thans in de meeste der Europeesche industriestaten toepassing vindt. Nadat eerst eene indeeling der grondstoffen, naar gelang zij tot het dierenrijk, het plantenrijk of tot de delfstoffen behooren, is ontworpen, wordt elk dier grondstoffen in zijne ontwikkeling tot halffabriekaat en afgewerkt fabriekaat gevolgd. Dat men zich daarbij niet steeds aan die logische volgorde heeft kunnen houden, is verklaarbaar en wordt trouwens in het ontwerp toegelicht. Men moet eerbied hebben voor de hoeveelheid en de hoedanigheid van het werk, dat de bedoelde experts in betrekkelijk korten tijd hebben gewrocht, doch ook dezen ontveinzen zich niet, dat de moeilijke arbeid eerst gaat beginnen, als het ontworpen raam de instemming heeft verkregen van daartoe geraadpleegde douane-experts en personen uit handel en industrie in de verschillende landen.

Het staat wel vast, dat mocht Nederland te eeniger tijd de nomenclatuur aanvaarden, zooals die thans schematisch te Genève is ontworpen, de hier te lande bestaande naamlijst moet vervallen, omdat daarin de goederensoorten alphabetisch onder slagwoorden tot groepen zijn vereenigd. Het laat zich aanzien, dat een land als Nederland, zoolang het getrouw blijft aan zijn vrijhandelssysteem, achter verreweg de meeste goederen de woorden „vrij (van invoerrecht)” zal kunnen plaatsen en mocht het het systeem om alleen toonbankartikelen te belasten blijven handhaven, dan zullen wederom verschillende goederen moeten worden gesplitst in verband met daaraan te stellen gewichtsgrenzen of andere onderscheidingen van gelijke strekking (bijv. verpakt of niet verpakt). Het wil mij voorts voorkomen, dat eene gelijkkluidende naamlijst over de geheele wereld aanvaard, niet in staat zal zijn om verschillen in de tariefstoepassing te voorkomen. Lammers daarvoor zou het noodig zijn, dat ook de algemeene bepalingen, die de toepassing van het tarief beheerschen, van gelijke strekking zijn. Om dit met een voorbeeld toe te lichten, moge ik er op wijzen, dat bijv. de Nederlandsche tariefwet eene bepaling bevat, krachtens welke op een goed, dat onder meer tariefposten valt, de post wordt toegepast, die het voordeeligt voor de Schatkist is. Voorts zal men, hoe uitgebreid men ook de tarieflijst moge maken, het gebruik van den term „en dergelijke goederen” in eene opsomming niet geheel kunnen missen. Zooals thans bij de toepassing van het Nederlandsche tarief verschillen ontstaan en beslist moeten worden omtrent de vraag of men met „dergelijke” goederen te doen heeft, zal dat ook onder de regie van eene gemeenschappelijke naamlijst het geval zijn. De industrie staat voorts niet stil en komt telkens met andere fabriekaten aan de markt. Men behoeft, wat dit betreft, slechts te denken aan de vlucht, die de kunstzijde-industrie en de daaruit vervaardigde fabriekaten, de radio-telegrafie en de radio-telefonie in de laatste jaren hebben genomen. Een eenmaal vastgestelde naamlijst zal dan ook voortdurend aanvulling en herziening behoeven. Doch ook zal de vraag onder oogen moeten worden gezien of het niet wenschelijk is boven de instantie of de instanties, die in elk land bestaan om in geschillen tusschen den importeur en de administratie der invoerrechten over de toepassing van het tarief te beslissen, eene hogere instantie in het leven te roepen, waarbij de importeur in beroep kan komen, indien hij zich met de beslissing van den nationalen rechter of van de nationale administratie niet kan vereenigen. Wellicht, dat hier een taak is weggelegd voor het Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage, dat zich uit den aard der zaak in deze moeilijke technische materie door deskundigen zou moeten doen voorlichten.

L. MEIJERS.

DE BESCHERMING VAN DE KLOMPENINDUSTRIE.

De heeren Fleskens en Smeenk hebben de Memorie van Antwoord ingediend betreffende hun wetsvoor-

stel tot tijdelijke bescherming van de klompenindustrie. Gelijk men weet, beoogt het ontwerp de heffing van een recht van 12 pCt. van de waarde der hier te lande ingevoerde klompen, en wel tot 1 Januari 1933.

Deze M. v. A. bevat enkele passages, die ons aanleiding geven om nog even bij de zaak stil te staan.

Van vele zijden is verbazing geuit over de indiening van het aanhangige wetsvoorstel zoo terstond na de verwerping van de Aardewerkwet. Na het Kamervotum, waarbij over dit Regeeringsvoorstel het dooivonnis werd uitgesproken, kon men in de indiening van een analoog ontwerp betreffende de klompenmakerij moeilijk anders zien dan een onvruchtbaar gebaar.

Hiertegenover betoogen thans de voorstellers op blz. 1 van de M. v. A., dat het geval bij de klompen anders ligt dan bij de aardewerkindustrie. Zij voeren daarvoor drie argumenten aan. In de eerste plaats zijn klompen onder het huidige tarief niet aan invoerrecht onderworpen, terwijl voor aardewerk in het algemeen het recht van 8 pCt. geldt.

In de tweede plaats is de klompenmakerij een typisch kleinbedrijf, en voor verreweg het grootste deel nog handwerk, uitgeoefend door personen, die economisch niet sterk staan. Bij de aardewerkindustrie is dat anders: overwegend grootbedrijf in handen van grootkapitalisten.

Ten slotte is hier van een technisch tekort — bij de behandeling van de Aardewerkwet, gelijk men weet, een allerpijnlijkst punt — geen sprake. Integendeel, de Nederlandsche klomp is beter, dan zijn voornaamste concurrent, de Belgische klomp. Maar normale concurrentie is voor het oogenblik niet mogelijk. De loonen zijn elders lager en dit verschijnsel, dat de voorstellers tijdelijk achten, wettigt tijdelijke tegenmaatregelen.

Over elk van deze weinig deugdelijke argumenten een enkel woord. Klompen zijn, zooals gezegd, thans vrij van invoerrecht. Er is in 1924, gelijk de Rotterdamsche Kamer van Koophandel in haar adres aan de Tweede Kamer over het aanhangige wetsontwerp terecht moge eens in herinnering heeft gebracht, veel over den klomp te doen geweest. De Regeering wilde van geen invoerrecht weten, omdat de klomp een gebruiksartikel is voor de minder vermogenden. De heeren Fleskens en Bongaerts kwamen destijds voor de belangen der klompenmakers op door in een amendement voor te stellen ook den klomp met 8 pCt. te belasten, welk amendement met 46 tegen 22 stemmen werd verworpen.

Hadden nu de heeren Fleskens en Smeenk op dit Kamervotum willen terugkomen en hadden zij zich daarbij beroepen op de inconsequentie, gelegen in het feit, dat het schoeisel der arme stedelingen wel en de klomp niet is belast, zoo hadden zij thans niet 12, doch 8 pCt. invoerrecht moeten voorstellen. Zij zouden dan de vele gevallen, waarin ons z.g. fiscale tarief *de facto*, eene niet onaardige bescherming geeft, met één hebben vermeerderd.

Doch dat hebben zij niet gedaan. Zij grepen verder en stelden 12 pCt. voor. Daarmede deden zij echter precies hetzelfde, als de Regeering met de aardewerkindustrie had willen doen. In beide gevallen toch was het doel: extra bescherming, meer geven, dan anderen krijgen. Hierom moet aan het eerste argument alle beteekenis worden ontnegd. Het is *extra* bescherming voor en na.

Ook het tweede argument schijnt niet wel houdbaar. Het zijn gevoelsoverwegingen, die er de voorstellers toe brengen om in dit opzicht de klompenmakerij anders te beschouwen dan de aardewerkindustrie. Zij willen zoo gaarne de arme klompenmakers helpen, die, zooals zij zeggen, in deze kleinindustrie „een schamel stukje brood trachten te verdienen”.

Zooals reeds vroeger werd gepubliceerd, waren er in 1927 6965 klompenmakers, verdeeld over niet minder dan 3561 ondernemingen. Daarvan werkten er 480 in 56 machinale bedrijven. Het is echter gemak-

kelijk te berekenen, dat vele dezer personen slechts een deel van hun tijd aan klompenmaken kunnen besteden, omdat er anders de meest waanzinnige overproductie hier te lande zou ontstaan, gezien onze in- en uitvoercijfers.

Het eigenaardig karakter van kleinbedrijf treedt wel zeer duidelijk aan het licht. Doch bescherming — al dan niet tijdelijk. — mag slechts beoordeeld worden naar de resultaten, welke men ervan mag verwachten. En nu is het niet wel in te zien, waarom deze resultaten in het onderhavige geval meer bevredigend — of liever: minder onbevredigend — zouden zijn, dan zulks bij de bescherming der aardewerkindustrie het geval geweest zou zijn. Noch in het ontwerp zelf noch in de toelichting vindt men iets, dat ook maar in de verte lijkt naar constructieve actieve handelspolitiek, zooals het verbeteren van de in- en verkooporganisatie, den ondernemingsvorm, e.d. Het is bescherming „pur et simple”, die hier wordt voorgesteld. Wij zullen er niet tegen gaan „getuigen”, zooals men dat tegenwoordig gaarne noemt, maar zouden toch wel graag weten, waarom de kleinindustrie eerder voor protectie in aanmerking zou komen, dan het grootbedrijf. De belangen, met het laatste gemeed, zullen veelal niet zoo op het gemeed werken, maar daarom kan men ze toch niet bij die van het kleinbedrijf gaan achterstellen!

Ten slotte het hoofdargument: de buitengewone, tijdelijke concurrentie van België met zijn lage loonen. Dat België de hoofdconcurrent is, blijkt uit de invoercijfers, welke wij gemakshalve nog even doen volgen:

Invoer van klompen en klompenmakerswerk.

(No 631 der statistiek).

	Totaal		België	
	ton	f 1000	ton	f 1000
1919	2412	1571	1998	1437
1920	3471	2023	3111	1907
1921	2352	1648	2325	1627
1922	2860	1677	2830	1657
1923	3763	1845	3712	1814
1924	4042	2059	4014	2041
1925	3440	1897	3403	1874
1926	3911	1873	3854	1842
1927	3805	1954	3734	1917
Jan./Ap.'28	1108	556	1064	537

Het argument van „sociale dumping”, dat in dit verband door de voorstellers van het ontwerp wordt aangevoerd ter motiveering van de tegenstelling tot het geval der aardewerkindustrie, is allerminst iets nieuws. Juist bij de Aardewerkwet beriep de Regering zich erop en wij kunnen in dit verband verwijzen naar blz. 121/2 van den loopenden jaargang van dit weekblad. Nieuws is er dan ook niet over te vertellen. Ook in dit geval zou men zoo gaarne een pertinent antwoord hebben op deze twee vragen: waarom zullen de internationale loonverschillen in de klompenindustrie tijdelijk zijn en waarom moeten zij juist bij deze industrie aanleiding geven tot bescherming? Dit antwoord zal men in de toelichting tot het ontwerp niet vinden.

Ten slotte nog een enkel woord over de gevolgen van de voorgestelde bescherming. De Hollandsche klompen zijn beter en duurzamer dan de Belgische. Hiermede rekening houdende, komen de voorstellers met eene berekening, welke wij in extenso overnemen:

De ervaring heeft geleerd, dat de duurzaamheid van den Hollandschen klomp tot die van den Belgischen in verhouding staat volgens sommigen als 3 : 4, volgens anderen 4 : 5.

Aangenomen, dat deze cijfers juist zijn, zou dus de volgende berekening zijn te maken:

In het eene geval:

De productieprijs van 3 paar Hollandsche klompen is $3 \times f 0,84 = f 2,52$.

De productieprijs van 4 paar Belgische klompen is $4 \times f 0,55 = f 2,20$. Daarbij komt een invoerrecht van 12 pCt. over de factuurwaarde (productieprijs + 10 pCt.) of 29 centen, totaal dus $f 2,49$.

In het andere geval:

De productieprijs van 4 paar Hollandsche klompen bedraagt $4 \times f 0,84 = f 3,36$.

De productieprijs van 5 paar Belgische klompen is $5 \times f 0,55 = f 2,75$. Daarbij komt een invoerrecht van 12 pCt. over de factuurwaarde of 36 centen, totaal dus $f 3,11$.

Wij nemen aan, dat deze cijfers juist zijn. Zij toonen dan, dat het 12 pCt. recht aanvankelijk nog niet eens genoeg is en dat de Belgische klompen met ruim 7 cent per paar in prijs zullen stijgen, als het invoerrecht ten volle boven op den verkoopprijs komt, d.w.z. als de bescherming werkelijk effectief is en dus den invoer evenredig duurder maakt.

Hoe staat het nu echter met de lasten, die onze klompendragers eventueel van het invoerrecht zullen ondervinden? Daarover schrijven de voorstellers der wet op blz. 6 der M. v. A. het volgende:

De verkoopprijs der klompen hier te lande behoeft door het invoerrecht niet hooger te worden. Immers, het is te verwachten, dat, als de Hollandsche klompenmaker bevrijd is van de abnormale concurrentie, de productie hier te lande groter zal worden, terwijl ook de invoer van Belgische klompen daarom nog niet geheel behoeft stil te staan. Stellig zullen de grossiers, die voor de Belgische klompen weinig minder vragen dan voor het Hollandsch fabrikaat, beduidend minder op de Belgische klompen verdienen dan thans het geval is. Voor gezonde concurrentie blijft echter voldoende ruimte over. Door de betere afzetmogelijkheden voor den Hollandschen klomp zal de productie, die veel groter kan zijn, gestimuleerd worden, en dus de gezonde binnenlandsche concurrentie worden behouden. Overigens, zelfs al zou een lichte stijging van den prijs het gevolg van den voorgestelden maatregel zijn — wat ondergeteekenden niet verwachten —, dan nog zou dit geen bezwaar zijn, omdat de verhoogde prijs juist aan een klasse producenten zou ten goede komen, die voor een goed deel er in economisch opzicht erger aan toe is dan de dragers van klompen in het algemeen.

In den aanvang dan der aangehaalde zinsnede wordt gezegd, dat de Hollandsche klompen niet duurder behooven te worden. De toon is wat gematigder dan die van den heer Fleskens in zijne Kamerrede van 9 November jl., toen hij „beslist ontkende”, dat een invoerrecht prijsverhoogend zou werken. Thans „verwachten” de voorstellers, dat er geen prijsverhoging zal intreden, hetgeen wel zoo voorzichtigt klinkt.

Wij willen dit een oogenblik aannemen, doch vragen ons af, of de voorstellers in gemoede meenen, dat de zaak hiermede voor de klompendragers is afgedaan. Immers, de Belgische import zal naar alle waarschijnlijkheid door het invoerrecht wel duurder worden, en, wanneer deze import dan, als zijnde te duur, zal worden versmaad, hetgeen toch het doel van effectieve bescherming moet zijn, zullen de plattelandsche klompendragers, de stedelijke werk vrouwen en anderen, die den voet gaarne door een klomp gesierd zien, aangewezen zijn op het binnenlandsche fabrikaat, dat bijkens de berekeningen van de voorstellers zelf belangrijk duurder uitkomt. Want het is toch niet wel aan te nemen, dat in dit typische kleinbedrijf uitbreiding van productie tot prijsverlaging zou voeren. Van een toenemende meeropbrengst zal men juist in dit soort van bedrijven vrijwel niet kunnen spreken.

In 1927 werden ongeveer 3,8 miljoen paren Belgische klompen ingevoerd. Veronderstellende, dat deze door het invoerrecht niet met ruim 7, doch zeg met slechts 5 cent in prijs stijgen en dat in plaats van een deel van de vroegere import binnenlandsche aankoop komt te staan, die eene ongeveer evengroote verzwaaring van uitgaven voor de klompendragers beteekent, dan nog belooft het offer dezer laatsten ten gunste van klompenmakers een kleine twee ton per jaar.

Of deze twee ton niet beter tot hun recht zouden komen, indien zij niet werden opgebracht door heffing van eenzijdige en daardoor onbillijke belasting der klompendragers, maar uit de algemeene staatskas werden afgezonderd tot steun van de klompenmakerij en of men, de lasten van den steun op die wijze duidelijk voor oogen hebbende, nochtans zou beslui-

ten om ze ons volk op te leggen, dat alles raakt kanten van de zaak, die de voorstellers rustig buiten beschouwing hebben gelaten. Wij vermoeden intuschen, dat onze boerenstand zich kwalijk bevredigd zal kunnen voelen met de mededeeling in de M. v. A., dat de klompendrager het in 't algemeen beter heeft dan de klompenmaker!

Ook de zimsnede betreffende de importeurs van Belgische klompen geeft blijk, dat de voorstellers bedenkelijk in het duister tasten. Immers, als deze werkelijk „beduidend minder” zouden verdienen dan thans, m.a.w. als zij het invoerrecht voor een belangrijk deel voor hun rekening zouden nemen, zoo zou, waar 12 pCt. toch eigenlijk al niet voldoende is, de werking van deze wet hoogst twijfelachtig worden.

Men krijgt, de M. v. A. lezende, sterk den indruk, dat de voorstellers een weinig klaar beeld hebben van de gevolgen, die hun voorstel kan hebben. Het lot van dit ontwerp schijnt na de verwerping van de Aardewerkwet niet twijfelachtig. Doch daarmee zullen de voorstellen tot verandering van onze handelspolitiek niet van de baan zijn. Het bovenstaande toont weder, welke bedenkelijke leemten voorstanders van eene gewijzigde handelspolitiek veelal in hun betoog laten. Zoo iets, dan zijn zulke leemten de oorzaak, dat eene werkelijk vruchtbare discussie over onze handelspolitiek voorshands nog niet tot de mogelijkheden schijnt te behooren.

G. M. V. S.

THE BALTIC AND INTERNATIONAL MARITIME CONFERENCE.

De oudste internationale reedersorganisatie the Baltic and International Maritime Conference — de nieuwe benaming, waarvoor de in verband met de aanzienlijke uitbreiding van het door de Conference bestreken arbeidsveld langzamerhand verouderde naam „Baltic and White Sea Conference” het vorig jaar plaats maakte — hield van 14—19 Mei jl. haar jaarlijksche bijeenkomst te Hamburg.

Waar de betekenis van deze organisatie wellicht niet algemeen bekend is, komt het dienstig voor het over haar tegenwoordig streven mede te deelen.

Bij haar oprichting in 1905 was aangesloten een tonnage van 997.053 B.R.T., in 1920 bedroeg de aangesloten tonnage 3.256.091 B.R.T.; thans is dit bedrag gestegen tot bijna 9.000.000 B.R.T., terwijl 20 zeevarende naties in deze organisatie vertegenwoordigd zijn. Deze sterke groei, welke de „Baltic” vooral na de oorlogsjaren heeft ondgaan, bewijst dat haar waarde in breede kringen erkend wordt.

De werkzaamheden van de Conference zijn veelsoortig, al blijft de werkingssfeer voornamelijk beperkt tot de belangen van vrachtafgevers.

Van veel waarde is in de eerste plaats het belangrijke werk, dat in den loop der jaren verricht is ten aanzien van het vaststellen en invoeren van bepaalde charters. De door de Conference gevoerde actie om redelijke vrachtconditiën algemeen aanvaard te krijgen, is meermalen van groot voordeel voor reeders geweest en heeft hen tal van moeilijkheden, kosten en lasten bespaard, die zonder deze organisatie onvermijdelijk zouden zijn geweest. Van de door de „Baltic” uitgegeven belangrijke charters noemen wij het Baltic Charter, het Baltcon Charter en het Gencon Charter. De instelling in 1912 van den „Documentary Council” der Conference, een internationaal samengesteld lichaam, hetwelk speciaal tot taak heeft zich met dit moeilijke werk van het vaststellen en herzien van standaardcharters bezig te houden, heeft er in niet geringe mate toe medegewerkt, dat in vele opzichten gunstige resultaten verkregen zijn en is in verschillende landen een stimulanus geweest voor meerdere aaneensluiting van belanghebbenden. Intusschen, de samenwerking van reeders in verschillende landen ten aanzien van deze z.g. documentaire organisatie is nog niet zoover gevorderd, dat zij zich allen zonder voorbehoud verbinden op geen andere dan de overeen-

gekomen standaardcharters vrachten af te sluiten. Wel kunnen meerdere „Protection and Indemnity” Clubs hun leden hiertoe dwingen op straffe van boete of verval van lidmaatschap, maar tal van andere organisaties schrikken voor een dergelijk streng optreden tegen hun leden terug en maar al te veel wordt aan de kracht van het stelsel afbreuk gedaan door reeders, die terwille van een tijdelijk voordeel van de vastgestelde charters afwijken. Op versterking van de „documentaire organisatie” door meer intensieve samenwerking tusschen den Documentary Council van de „Baltic”, het Documentary Committee of the Chamber of Shipping of the U.K. en de verschillende clubs en nationale reedersverenigingen wordt dan ook telkens aangedrongen. Ook te Hamburg kwam dit steeds actueele vraagstuk weder aan de orde. Na een inleiding van den heer Willie C. K. Hansen, voorzitter van den Documentary Council werd een door vertegenwoordigers van de voornaamste landen (voor Nederland door den heer Phs. van Ommen Jr.) ondersteunde resolutie aangenomen, waarin een ernstig beroep gedaan wordt op alle reeders om het streven naar documentaire organisatie te steunen en er bij de clubs en andere organisaties krachtig op wordt aangedrongen geen moeite te sparen om een doeltreffende regeling tot stand te brengen.

Van groot practisch nut is voorts het „Information Bureau” van de Conference, dat den leden steeds de laatste inlichtingen verstrekt over de toestanden in havens, cargadoors- en stuwadoorstarieven, consulaire rechten, stakingen, ijsberichten, etc. en allerlei waardevolle gegevens verspreidt voor de calculatie van kosten. Bovendien verleent het Bureau den leden meermalen zeer gewaardeerde steun bij het oplossen van moeilijkheden en het beslechten van geschillen. Vermeldenswaard is in dit verband een onderzoek, dat door de Conference wordt ingesteld — ingevolge een besluit op voorstel van den heer D. Hudig (Amsterdam) genomen op de ten vorigen jare te Parijs gehouden vergadering — maar de z.g. „Customs of the Port”, waaromtrent in vele havens groot verschil van mening en inzicht bestaat. Getracht wordt van deze havengebruiken een zoo volledig mogelijke verzameling aan te leggen.

Naast deze dagelijksche practische werkzaamheden, die op de individueele belangen van de reeders betrekking hebben, is dan de jaarlijksche algemeene vergadering de plaats waar de meer algemeene gemeenschappelijke belangen onder de aandacht gebracht worden. Van de actueele vraagstukken van internationaal belang voor de scheepvaart kwamen te Hamburg aan de orde: Handelsbelemmeringen, Regelingen ten aanzien van de tonnage, Subsidies en leeningen ten behoeve van den scheepsbouw en Immunitet van staatschepen.

De discussies werden voorafgegaan door een rede van den President van de Conference den heer John Denholm uit Glasgow (door zijn secretaris voorgelezen), waarin deze de aandacht van de ongunstige en uiterst teleurstellende vrachtenmarkt afleidende, in de eerste plaats wees op enkele lichtpunten in den huidige toestand. Als zoodanig moemde hij de betere verstandhouding in de internationale politiek, waar het wederzijdsche wantrouwen plaats gaat maken voor een gemeenschappelijk streven naar opbouw en de toenaderende houding tusschen werkgevers en werknemers als uitvloeisel van den wensch economische feiten onder de oogen te zien. Voorts meende hij in den toenemenden aanbouw van motorschepen een moedgevend bewijs te zien van de levenskracht der scheepsbouwindustrie en van den wil om ten volle partij te trekken van nieuwe uitvindingen ondanks den ongunst der tijden.

Ook aan de handelsbelemmeringen, welke een voortdurende rem vormen voor een gezonde ontwikkeling van het scheepvaartbedrijf, wijdde de heer Denholm eenige beschouwingen. In het bijzonder bracht hij de noodzakelijkheid naar voren van individueele en col-

lectieve propaganda in eigen land onder den indruk van de vele teleurstellende gevallen, waarin goede beginselen wel met de lippen, maar niet in de dagelijksche practijk gediend worden.

Deze gedachte werd later ondersteund door Sir William J. Noble, Bart., die wees op het belang van het scheppen eener gunstige atmosfeer, waarin internationale samenwerking tot ontwikkeling kan worden gebracht en waardoor de nationale tegenstellingen, die den bloei van handel en scheepvaart tegenhouden, kunnen overbrugd worden. In dezen geest werd met algemeene stemmen een resolutie aangenomen, waarin de vergadering uitspreekt in de bevestiging van den internationalen handel van alle kunstmatige belemmeringen een fundamenteele voorwaarde te zien voor de welvaart van handel en bedrijf.

Minder eensgezindheid viel te constateeren ten aanzien van de plannen tot het georganiseerd opleggen van schepen. Dergelijke plannen zijn reeds herhaaldelijk op de vergaderingen der „Baltic“ ter sprake gebracht (het eerst zelfs op de vorige jaarvergadering te Hamburg in 1907) en het is te begrijpen, dat ook in onze dagen, nu de voorhanden scheepsruimte in zoo onevenredige verhouding staat tot de aangeboden lading, het belang van dit vraagstuk weer sterker dan ooit naar voren komt. Op economische gronden springt de wenschelijkheid van een stelsel, volgens hetwelk een zeker percentage schepen tegen schade-loosstelling wordt opgelegd, ten einde voor de overige schepen een winstgevende vaart mogelijk te maken, in het oog. Het zou in toepassing brengen het beginsel van tempering van den concurrentiestrijd door onderlinge regeling en overleg, dat in andere takken van handel reeds algemeen ingang gevonden heeft. Hier staat echter tegenover, dat het scheepvaartbedrijf een geheel afzonderlijke positie inneemt, waardoor maatregelen, die elders mogelijk zijn, hier niet opgaan. De doorvoerbaarheid van een opleg-systeem stuit al dadelijk af op de praktische onmogelijkheid de reeders van alle landen (men denke aan de lijnreedereien) tot medewerking te dwingen, maar bovendien zijn er principieele bezwaren. Immers, indien ten gevolge van de oplegging of door andere omstandigheden de toestand op de vrachtenmarkt verbeterd, zal weer dadelijk worden overgegaan tot aanbouw van nieuwe schepen, hetgeen wel nooit tegengegaan zal kunnen worden. In korten tijd zal dan de vrachtenmarkt hiervan den ongunstigen terugslag ondervinden, tenzij men de nieuwe schepen reeds dadelijk tegen vergoeding zou opleggen. Tevens brengt dit stelsel mede, dat oude schepen ten volle blijven meetellen, terwijl deze in normale omstandigheden uit de vaart genomen en gesloopt zouden worden. Nog meerdere bezwaren zouden te noemen zijn, maar het bovenstaande zij reeds genoeg om te doen zien, dat aan een georganiseerd opleg-systeem zoovele onoplosbare moeilijkheden verbonden zijn, dat hiervan geen gezondmaking en dus geen blijvende verbetering van het scheepvaartbedrijf te verwachten is.

Waar reeds te voren voldoende gebleken was, dat geen overeenstemming op dit punt te bereiken zou zijn, had ter vergadering zelfs geen discussie plaats, maar wend het plan, dat ditmaal van Noorsche zijde was ingediend, zonder meer ter nadere bestudeering naar de uitvoerende commissie verwezen.

Van het brandende vraagstuk der staatshulp en staatssubsidies, dat in belangrijke mate thans de wereldscheepvaart beheerscht, kwam te Hamburg slechts de staatssteun aan den scheepsbouw ter sprake.

Uitvoerig werd gewezen op het gevaar, dat door deze kunstmatige vergrooiting van nieuwe tonnage uit verkeerd begrepen nationaal eigenbelang de huidige depressie in de scheepvaart voor onbepaalden tijd verlengd wordt. De vergadering verklaarde in een resolutie met ongerustheid de politiek te zien van enkele regeeringen en plaatselijke overheden om financieele hulp te verleen aan den scheepsbouw in een tijd, waarin de wereld lijdt onder een teveel aan tonnage

en sprak zich met het oog op het feit, dat de overzeesche wereldhandel belangrijk geringer is dan in 1913, terwijl de beschikbare scheepsruimte voor dezen handel die van dat jaar aanmerkelijk te boven gaat, uit voor een spoedige beëindiging van deze politiek. Eenstemmig werd deze resolutie niet aangenomen; van Belgische zijde werd bezwaar gemaakt, omdat op verzoek van de Belgische reeders de regeering onder bepaalde voorwaarden in Duitschland nieuwe schepen liet bouwen, van Zweedsche zijde werd de staatshulp in dat land verdedigd, omdat deze slechts ten doel zou hebben de koopvaardijvloot in goeden staat van onderhoud te behouden.

In zake immuniteit van staatschepen werd een motie aangenomen, waarin de Conference verklaart zich te vereenigen met het beginsel, dat staatshandelschepen aan dezelfde jurisdictie en aansprakelijkheden als voor andere schepen gelden onderworpen dienen te zijn.

Van de meer bijzondere onderwerpen, die aan de orde kwamen, zij ten slotte vermeld de protesten, die geuit werden tegen de neiging van Spaansche belastingautoriteiten om uiterst zware boeten aan vreemde schepen op te leggen voor geringe en onbeduidende overtredingen van de douane-voorschriften. In de desbetreffende resolutie wordt verklaard, dat de invordering der boeten in sommige gevallen beschouwd moet worden als een confiscatie van buitenlandsch eigendom en in strijd met het volkenrecht. Aan de nationale reedersverenigingen werd verzocht de aandacht der verschillende Regeeringen op deze aangelegenheid te vestigen.

Ook werd besloten deze zaak aan te brengen bij de Internationale Kamer van Koophandel, bij welke instelling de „Baltic Conference“ steeds meer aansluiting zoekt. Dit wijst op een neiging haar invloedssfeer steeds meer uit te breiden. Meer dan vroeger begint trouwens de „Baltic“ haar aandacht te richten op de algemeene scheepvaartvraagstukken (bijv. handelsbelemmeringen, dubbele belasting, immuniteit van staatschepen, avary grosse), waarvan de behandeling al sinds jaren berust bij de andere — en sterkere — reeders-internationale: de International Shipping Conference, welke in Juni a.s. haar tweejaarlijksche bijeenkomst te Londen houdt. Met belangstelling mag deze ontwikkeling in de verhouding tusschen beide lichamen gevolgd worden, want op den duur zal in beider belang een zekere werkverdeling — of een samensmelting — onvermijdelijk zijn.

Mr. H. E. SCHEFFER.

DE FINANCIEELE PERSPECTIEVEN VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

II.

Ook de dienst 1927 heeft tot de versterking van 's Lands vermogenspositie het zijne bijgedragen, echter, tengevolge van factoren zoowel in als buiten de begrooiting gelegen, aanzienlijk minder dan de diensten der voorafgaande jaren.

Dit moge blijken uit onderstaand overzicht.

Slot geheele dienst	Id. buitengewone dienst	Id. gewone dienst
Ramingen Uitkomsten	Ramingen Uitkomsten	Ramingen Uitkomsten
— 63.1	+ 20.5	— 64.7
		— 39.3
		+ 1.6
		+ 59.8

Wat de evengenoemde in de begrooiting gelegen factoren betreft, kam van de drie maatregelen op pag. 23—25 van de financieele nota genoemd buiten beschouwing blijven het overbrengen van de rekening der vlootuitbreiding naar den gewonen dienst, welke verschikking gelijk in het voorgaande reeds opgemerkt ook reeds op de uitkomsten van 1926 was toegepast. Doch de twee andere, de afschaffing van het hoofdgeld in overeenstemming met de conclusies van het rapport Meijer-Ranneft en de verdere uitzetting der gewone uitgaven in vergelijking met 1926 op grond van de gunstige uitkomsten voor het jaar 1925 moesten vanzelf het saldo doen slinken.

De buiten de begrooiting gelegen factoren werkten in dezelfde richting. Aan opgeheven en achterstallige

belastingen werd veel minder ontvangen, door de daling der productenprijzen werd de belasting-meevaller verkleind. Daarnaast zou men geneigd zijn de daling van den tinprijs in September 1927 en volgende maanden te noemen, deze schijnt echter nog niet van invloed te zijn geweest, daar het tinoverschot van 1927 dat van 1926 met ongeveer vijf miljoen heeft overtroffen.

Hoewel een volledige analyse op dit oogenblik nog niet mogelijk is mogen onderstaand de voorloopige uitkomsten der voornaamste middelen worden genoemd:

	1927	1927	1926
	Raming	Uitkomsten	
Belastingen:			
Invoerrecht	75.9	79.4	76.8
Uitvoerrecht	15.3	14.9	14.9
Accijnzen	27.4	35.4	30.6
Inkomstenbelasting	45.5	50.8	55.-
Vennootschapsbelasting ...	49.-	56.9	71.8
Landelijke inkomsten	35.-	35.9	34.9
Producten:			
Tin (bruto overschot).....	26.4	58.-	53.3
Bedrijven:			
Spoorwegen (bruto oversch.)	27.1	26.6	26.5

Vermeld moge nog worden, dat de ramingsprijs van het tin in de begrooting voor 1927 van 130 tot 140 per pikol werd verhoogd. Principieele beteekenis viel aan dien maatregel niet te hechten, zij hield uitsluitend verband met de stijging der tinprijzen.

Mocht de verhooging van de tinprijsraming voor de begrooting 1927 een geheel bijkomstig karakter dragen, de verdere verhooging voor de begrooting 1928 heeft allerwege de aandacht getrokken en veel critiek ontmoet; een sprong van 30 gulden per pikol tegen 10 gulden in het afgelopen jaar moest dan ook wel opvallen.

Deze maatregel, welke Mr. Trip het gevleugelde woord heeft doen uitspreken, dat de landshuishouding meer en meer op den rand van haar inkomen is gaan leven (Jaarverslag 1926-1927, pag. 54), is ongetwijfeld een kenmerkend punt voor het gevoerde begrotingsbeleid, daarnaast mag worden genoemd de handhaving van de opcenten op de inkomsten- en vennootschapsbelasting, waarvan de verdere opheffing in uitzicht was gesteld. Deze bestemming werd aangekondigd in de memorie van toelichting op het ministerieele begrotingsontwerp en vond plaats bij de algemeene aanvullingsbegrooting.

De bijzondere omstandigheden, welke op de begrooting 1928 haar stempel hebben gedrukt, zijn overbekend en behoeven hier geen verdere bespreking.

Tengevolge van de onlusten werd versterking van het ten dienste staand machtsapparaat dringend noodzakelijk geacht, zulks te meer, omdat naar de meening van deskundigen in de periode van bezuiniging en versobering wel meer was besnoeid en ingeperkt dan geheel verantwoord was. Zoowel voor het leger als voor politie, justitie en gevangeniswezen vond een aanzienlijke verhoging plaats, en wel tot een bedrag van ruim 10 miljoen.

Het accres der verdere uitgaven beliep ruim 17 miljoen, zoodat de raming der gewone uitgaven met aftrek van rechtstreeks daartegenover staande ontvangsten, die voor 1927 met circa 28 miljoen overtreft.

Hiervoor is dekking gezocht door hogere raming der tinbaten met 10 miljoen, belastingen 18 miljoen, totaal 28 miljoen.

De verschuivingen in de cijfers van ontvangsten en uitgaven in de groepen monopolies, producten, bedrijven en allerlei middelen houden elkander — afgescheiden natuurlijk van de verhoogde tinraming — vrijwel in evenwicht. Vermeld moge nog worden, dat voor verlaging van de pandhuistarieven beschikbaar werd gesteld 2,7 miljoen, voor verdere saneering van den buitengewonen dienst der S.S. 1,1 miljoen. Verdere saneering van den buitengewonen dienst bleef achterwege.

Op pag. 28 der financieele nota wordt het standpunt der Regeering ten aanzien der tinraming nader toegelicht. Het hier geleverde betoog valt te onderscheiden in een positief en een negatief gedeelte.

Uitdrukkelijk wordt *verworpen* het denkbeeld om een deel der tinbaten te reserveeren met het oog op de geleidelijke uitputting der ertsvoorraden, teneinde tegen het tijdstip, dat deze rijkdom is verdwenen, hetzij door vermindering van schuld, hetzij door vermeerdering van productief bezit een reserve van gelijke waarde te hebben gevormd.

„De beschikbare gegevens betreffende de z.g. ertsreserve op Bangka dwingen nochtans niet om met het binnen afzienbaren tijd opraken der voorraden rekening te houden, zoodat deze factor, als liggende buiten beïnvloeding der practische financieele politiek, moet worden terzijde gesteld.”

Nadat voorts in herinnering is gebracht, dat de feitelijke marge in de jaren 1924, 1925 en 1926 47, 57 en 75 gulden per pikol beliep, luidt de conclusie:

„Daardoor heeft de bij de beschouwing van het financieele evenwicht buiten rekening gelaten extra-tinwinst voor het budget een absolute beteekenis gekregen, die veel verder gaat dan in beginsel kan worden aanvaard, zoolang nog in tal van behoeften moet worden voorzien. Deze verhouding dient derhalve onder de oogen te worden gezien”.

De raming van den tinprijs op 170 in plaats van op 140 laat nog een marge van 30 à 43 gulden en doet naar het oordeel der Regeering geen afbreuk aan het tot dusver stelselmatig volgehouden beleid om een behoorlijken afstand in acht te nemen tusschen begrotingsraming en actueelen prijs. De verhoogde tinprijsraming ging gepaard met het nemen van een bijzondere veiligheidsmaatregel ter verzekering van voldoende elasticiteit der begrooting. Tegenover de geraamde meerdere baten ad ruim 9,3 miljoen is in staat X der financieele nota een aantal duurzaamheidsuitgaven tot hetzelfde bedrag opgesomd, welke urgentie in geval van het intreden van een crisis op de tinmarkt opnieuw zal worden overvogen.

De vraag zou kunnen worden gesteld of de Regeering bij de begrooting voor 1928 openlijk heeft gebroken met de traditioneele reserveeringspolitiek ten aanzien van het tinmiddel gevoerd, welke politiek, naar in het voorgaande uiteengezet, juist in de jaren 1924—1927 van zoo groote beteekenis is geworden voor de verbetering van 's Lands vermogenspositie.

Deze vraag moet stellig ontkennend worden beantwoord. De Regeering heeft de reserveering los gelaten, indien en voor zoover deze wordt bepleit op grond van het aflopend karakter van het tinmiddel. Doch daarnaast is zij mede van beteekenis, met het oog op de wamkele structuur der Indische volkshuishouding en daardoor tevens der Indische financiën. Dat juist het tinmiddel hier als stabiliseeringsfactor wordt gebezigd, valt niet slechts historisch, doch ook uit de variabiliteit zijner opbrengst te verklaren. Indien immers de „veiligheid” der raming wat ruim wordt genomen, komt het waken tegen tegenvallers tegelijkertijd en vanzelf neer op eenige reserveering. En dat de Regeering *deze* „reserveering” niet verwerpt en een zeer veilige raming, gegeven de toenmaals bestaande verwachtingen althans beoogde, blijkt uit haar hienboven weergegeven beschouwing over de beteekenis der door haar aanvaarde veiligheidsmarge. Niettemin had een enkele zinsnede dienaangaande mogelijk misverstand kunnen wegnemen, zulks te meer omdat de beschouwing over een verwerping van eventuele reserveering met het oog op uitputting der ertsreserve onmiddellijk volgt, op de uiteenzetting over de vroeger gevoerde reserveeringspolitiek, waaruit — doch naar uit het voorgaande blijkt — ten onrechte, zou kunnen worden afgeleid, dat de Regeering deze reserveeringspolitiek *in haar geheel* zou verwerpen.

Als een zeer ongelukkig samentreffen moet worden beschouwd, dat in hetzelfde jaar waarin de ramingsprijs van het tin zoo belangrijk werd opgevoerd, de

werkelijke prijs in September 1927 sterk begon te dalen. Deze daling heeft zich na een enkele verbetering vrijwel onafgebroken voortgezet, daarna vond weer een geringe stijging plaats, op dit oogenblik (Mei 1928) is de prijs reeds circa 1½ gulden lager per pikol dan de raming bedraagt. Het critieke moment, waarop de urgentie van een aantal uitgaven in hernieuwde overweging wordt genomen, is dus zeker aanwezig en daarenboven zal, tenzij spoedig aanzienlijke verbetering intreedt, van reserveering, dank zij het timmiddel, in 1928 wel geen sprake meer zijn.

Inmiddels bestaat geen direct gevaar voor verstoring van het begrotingsevenwicht o.m. doordien ook het jaar 1928 een zeer belangrijken meevaller heeft te boeken, nl. de storting van het restant van het Indische aandeel in de opbrengst der Nederlandsche oorlogswinstbelasting ten bedrage van circa f 20 miljoen. De daling van den tinprijs echter en evenzeer de daling van verschillende productenprijzen (o.a. rubber) is vooral van beteekenis als aanwijzing hoezeer en hoe spoedig de vooruitzichten der Indische financiën geheel kunnen veranderen.

M.a.w., de noodzaak van verder herstel bestaat, de voorwaarden en vooruitzichten hiervoor zijn echter in korten tijd onvergelykelyk veel ongunstiger geworden.

(Slot volgt.)

B. J. F. STEINMETZ.

HAVENSCHAP-WATERSCHAP OF HAVENGEWEST.

Het artikel van Prof. Mr. C. W. de Vries in de „E.-S. B.” van 16 Mei 1928 geeft mij aanleiding tot aanvulling van hetgeen door mij in het nummer van 9 Mei 1928 over havenschappen werd opgemerkt. De schrijver betoogt, dat wij hier met de vorming van een normaal waterschap niet op den goeden weg zijn. Wat is een „normaal waterschap”? Zoo ergens, dan is op het gebied van het waterschapswezen de „norm” zeer moeilijk aan te wijzen. Wordt daarmee bedoeld een plattelandspolder van geringen omvang, dan valt niet te ontkennen, dat deze niet als model voor een havenschap-waterschap kan worden aangenomen. Doch de bedoeling van mijn betoog was, dat bij de soepelheid, die de waterstaatswetgeving bezit en bij de groote verscheidenheid, die het waterschapswezen reeds thans in de praktijk vertoont, daarin voor de nieuwe organisatie zeer gemakkelijk een vorm kan worden gevonden, die aan al de te stellen eischen beantwoordt. De aandacht zij erop gevestigd, dat het wezen van een waterschap niet in de eerste plaats bestaat in de vereeniging van een complex gronden tot één geheel, maar in de verwezenlijking van een bepaald doel en dat dit doel niet behoort te bestaan in waterkering en waterlossing, maar ook kan bestaan — en in de praktijk reeds meermalen bestaan heeft — in de verwezenlijking van een economisch doel. Men denke aan de waterschappen, opgericht om de ontginning van een bepaald gebied mogelijk te maken. Bij de voorbereiding van het genoemde waterschap Weende-Jipsinghuizen kwam dit o.a. zeer duidelijk naar voren.

Eenmaal de verwezenlijking van het economisch doel op den voorgrond gesteld, zal men bij de bepalingen betreffende de samenstelling van het bestuur er ook rekening mede houden, dat hierin de vertegenwoordiging van economische belangen tot uitdrukking komt. Van een kiesrecht van grondeigenaren, dat Prof. de Vries voor dit doel terecht afwijst, zal geen sprake kunnen zijn. Hoe de economische belangen hun vertegenwoordiging moeten vinden, zal nader zijn te overwegen. Indien de Kamers van Koophandel daartoe niet geschikt zijn, zal naar een andere wijze moeten worden gezocht om die belangen tot gelding te brengen. Doch welke methode men daarvoor kiest, de waterstaatswetgeving laat de mogelijkheid open de daarvoor noodige bepalingen in het reglement neer te leggen.

Wordt voor een havenschap de vorm van een waterschap gekozen, dan zal de instelling daarvan

niet op een afzonderlijke wet kunnen steunen, zooals door Prof. de Vries wenschelijk wordt geacht, maar moeten geschieden door de Provinciale Staten. De Grondwet schrijft zulks uitdrukkelijk voor. Practische bezwaren zijn daaraan niet verbonden. De belangen van Rotterdam zijn in de Staten van Zuid-Holland even goed — procentsgewijze zelfs beter — vertegenwoordigd als in het parlement en de Kroon waakt door haar goedkeuringsrecht tegen onbillikheden. De vraag rijst, of de bevoegdheden van een havenschap-waterschap zullen gaan boven die der daarbij betrokken gemeenten. Uit den aard van een dergelijke instelling zou zulks niet direct voortvloeien. In de bestaande staatsrechtelijke organisatie staat het Rijk boven de provincie en de provincie boven de gemeenten en de waterschappen. Een regeling van een lager orgaan moet, in geval van samenloop of strijd, voor die van een hooger orgaan wijken. Maar met betrekking tot de verhouding tusschen gemeente en waterschap is in beginsel geen voorrang aan het eene orgaan boven het andere toegekend. Bij botsing of strijd van belangen moet in ieder afzonderlijk geval door het daartoe aangewezen gezag worden beslist, welke corporatie moet wijken. In de verhouding havenschap-waterschap eenerzijds, gemeente anderzijds, zou, waar het havenbelangen geldt, de beslissing ongetwijfeld ten gunste van het eerstgenoemde lichaam luiden. Wensch men dit boven twijfel te stellen, dan zou een wettelijke voorziening kunnen worden getroffen, waarbij zulks uitdrukkelijk wordt bepaald.

Dat in de ambtelijke bureaux en den gemeenteraad van Rotterdam voor het havenschap slechts weinig belangstelling wordt gevonden, is begrijpelijk en in zoverre zijn de denkbeelden hierover voorhands nog tot het gebied der theorie beperkt. Het is inderdaad hoogst twijfelachtig, of de gemeente Rotterdam haar havenwerken, waarover zij thans alleenzeggenschap heeft, aan een nieuw lichaam zal willen overdragen, tenzij... door den gemeentelijken tak van dienst, die meer in het bijzonder bij het bestuur van de haven is betrokken, op een gegeven oogenblik noodzakelijk wordt geacht in het belang van de haven publiekrechtelijke bevoegdheden te kunnen uitoefenen over een gebied als nooit door de verstgaande gemeentelijke annexatie zal kunnen worden bestreken en het voordeel om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen wel opweegt tegen de overdracht van het bestuur der havenwerken aan een lichaam, waarin de gemeente Rotterdam als zodanig wel zeer grooten — wellicht overheerschenden — invloed heeft, doch niet meer de eenige machthebber is.

R. H. DE VOS VAN STEENWIJK.

's-Gravenhage, 18 Mei 1928.

* * *

Naschrift. Accoord; het bestuur van het waterschap-havenschap behartigt één belang, een ander belang en een hooger belang dan die, welke worden behartigd door tien of elf eigen gereide gemeentebesturen heerschende aan de Beneden-Maas.

C. W. DE VRIES.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE NIEUWE FRANSCHE LEENING.

Professor Bertrand Nogaro te Parijs schrijft ons: De Fransche regeering heeft onlangs de inschrijving opengesteld op een leening, die wonderwel geslaagd is en eenige merkwaardige bijzonderheden vertoont.

De leening is door de regeering zelf aangeduid als een conversieleening en inderdaad bezit zij daar de kenmerkende eigenschappen van: houders van schatkistbiljetten en bons du Crédit National, die in 1928 en 1929 vervallen, zijn voor de keuze gesteld daarvoor in ruil nieuwe schuldbrieven te ontvangen, die in 75 jaar aflosbaar zijn en 5 pCt. rente dragen of met

een vervroegde terugbetaling genoeg te nemen. De aanvragen dienen binnen een vrij kort tijdsverloop te worden ingediend en wel tusschen 7 Mei en 8 Juni voor het geval men aan het laatste alternatief de voorkeur geeft. Wanneer niet nadrukkelijk de wensch tot terugbetaling te kennen wordt gegeven, ontvangt men een nieuwen schuldbrief in plaats van dengeen, dien men bezat.

Tot zoover heeft men hier dus wel degelijk te maken met een conversie, overeenkomstig de klassieke methode, waarbij in de eerste plaats het doel is een nieuwen schuldbrief met een lager rentetype in de plaats van den ouden te stellen. Inderdaad droegen de oude schuldbrieven, die gedurende de laatste jaren zijn uitgegeven, een rente van meer dan 6 tot bijna 8 pCt. toe, terwijl de werkelijke rente, wanneer men rekening houdt met de koersen van uitgifte en aflossing, 7, 8 en in bepaalde gevallen zelfs 9 pCt. bedroeg. Daarentegen is de nieuwe leening uitgegeven tegen 91 fr., waardoor de rente slechts 5,49 pCt. is en zelfs wanneer men rekening houdt met de aflossingspremie niet boven 5,62 pCt. stijgt.

Merkwaardiger is, dat deze leening, die ten opzichte van de schuldbrieven, die in 1928 en 1929 vervallen, een conversieleening is, terzelfder tijd het karakter heeft van een consolidatieleening, aangezien de looptijd van de oude stukken hoogstens 10 jaar bedroeg en de nieuwe obligaties een leening op langen termijn vormen. Het resultaat van de handeling is derhalve deze, dat in tegenstelling tot hetgeen gewoonlijk geschiedt, de consolidatie niet alleen zonder renteverhoging, maar zelfs met een aanzienlijke verlaging van interest is verkregen.

Hieraan dient nog te worden toegevoegd, dat deze leening samengesteld is van andere merkwaardige bijzonderheden vertoont.

Immers de conversie, eventueel de terugbetaling, beperkt zich niet alleen tot de schuldbrieven, die in 1928 en 1929 vervallen. Tot de inschrijving op deze leening zijn ook toegelaten verschillende categorieën verdedigingsbons en bons du Crédit National, evenals van schatkistbiljetten en obligaties, die niet oogenblikkelijk vervallen en waarvan de teruggave aan de schatkist louter een consolidatie ten doel heeft.

Ten slotte zijn ook inschrijvingen in baar of door bankgiro toegelaten en werd in een week tijd het aanzienlijke bedrag van 10 milliard frs. overschreden.

Deze inschrijvingen in geld zijn bestemd voor een andere operatie, die de regeering eveneens beschouwt als een conversie en een consolidatie: de terugbetaling van een gedeelte van de voorschotten, die indertijd door de Banque de France aan den Staat zijn verstrekt.

Het totaal der inschrijvingen in bons en obligaties zal ongeveer 6 à 7 milliard bedragen; doch slechts een heel klein gedeelte hiervan komt voor rekening van bons en obligaties, die geen deel uitmaken van een consolidatie. Voor zoover de leening in geld is geïnd en in verband staat met de aflossing van de schuld aan de Banque de France, zijn de getroffen beschikkingen ongetwijfeld het belangrijkste.

Hieraan dient overigens te worden toegevoegd, dat bij overeenkomst van 30 April jongstleden tusschen den minister van Financiën en de autonome amortisatiekas een overeenkomst tot stand is gekomen, waarbij laatstgenoemde op zich nam, de haar ter beschikking staande fondsen te besteden voor het disconteerden van de verdedigingsbons, die ter inschrijving aan de schatkist zijn ter hand gesteld, zoodat althans een deel van deze bons in geld omgezet wordt tot terugbetaling van de enkele obligaties, die in 1928 en 1929 vervallen en niet zijn geconverteerd en van een deel van de schuld aan de Banque de France.

Dit laatste deel van de uitgebreide leeningstransactie, die zoo juist is tot stand gebracht, verdient onze volle aandacht.

Het is bekend, dat de Banque de France gedurende

den oorlog voorschotten aan den Franschen Staat heeft verstrekt. Laatstgenoemde had zich verplicht, na het eindigen der vijandigheden, niet nogmaals zijn toevlucht tot de bank te nemen en zelfs maatsregelen getroffen tot regelmatige terugbetaling van deze voorschotten in jaarlijksche bedragen van ongeveer 2 milliard. De moeilijkheden van de schatkist noodzaakten den Staat herhaaldelijk, deze terugbetalingen op te schorten en zelfs tot nieuwe leeningen over te gaan. Niettemin heeft het huidige ministerie met de terugbetaling een aanvang gemaakt en heeft Poincaré zich tot taak gesteld, den post voorschotten aan den Staat van de balans te doen verdwijnen als een voorbereidende maatregel tot een volledig herstel van het geldwezen. Toen de nieuwe leening werd uitgeschreven, waren de voorschotten aan den Franschen Staat tot ongeveer 23 milliard Francs verminderd, waaraan moet worden toegevoegd bijna 6 milliard voorschotten aan de Russische regeering, die de Fransche regeering indertijd voor haar rekening had genomen. Het totaal bedroeg derhalve nog geen 29 milliard.

Anderzijds zal de goudvoorraad van de bank, indien de wettelijke stabilisatie zal worden ingevoerd op een koers, die ongeveer gelijk is aan den huidige (hetgeen zeer waarschijnlijk is) opnieuw moeten worden geschat in papier-francs tot een vijfmaal zoo hoog bedrag als het cijfer, waarop deze op het oogenblik in de balans is opgenomen, aangezien de goudfrancs momenteel slechts voor de waarde van papier-francs zijn opgenomen. Men mag aannemen, dat deze herschatting de annuleering van een overeenkomstig bedrag van 17 à 18 milliard voorschotten aan den Staat mogelijk zal maken, waardoor de Staat, na terugbetaling van een tiental milliard aan de bank, de eens verkregen voorschotten bijna geheel zal hebben geannuleerd.

Er zou misschien wat voor te zeggen zijn, deze terugbetaling, indien men haar onmisbaar achtte, eerst te doen plaats hebben na de herschatting van den metaalvoorraad en op het oogenblik van de wettelijke stabilisatie. Dit is zonder twijfel nooit het standpunt van de Banque de France geweest, die er steeds op heeft gestaan, dat de door haar verleende voorschotten zoo veel mogelijk moesten worden terugbetaald alvorens over te gaan tot een herschatting van haar goudvoorraad en zij is erin geslaagd, haar zienswijze ingang te doen vinden. Inderdaad heerscht bij het Fransche volk de meening, dat de toestand van het ruilmiddel beter is naarmate de bankbiljetten meer gewaarborgd zijn. Gezien de wijze, waarop men de terugbetaling aan de bank zal bewerkstelligen, is het overigens niet zeker, dat deze terugbetaling tot uiting zal komen in een belangrijke vermindering van het totaal der circulerende bankbiljetten.

In ieder geval biedt de terugbetaling van de voorschotten aan de Banque de France eenige merkwaardige bijzonderheden. Het besluit werd genomen door de Fransche regeering zonder speciale goedkeuring van het parlement op grond van de wet van 9 Augustus 1926, die de regeering machtigt „de binnenlandse vlottende schuld” te convertieren. Op grond van een eenmaal aangenomen gewoonte stelt men over het algemeen de voorschotten van de Bank gelijk met een vlottende schuld, ofschoon zij in werkelijkheid het wezenlijke kenmerk, d.w.z. het risico niet te kunnen worden vernieuwd, missen. Men kan hier derhalve moeilijk van een consolidatie spreken. Indien men bedenkt, dat het hier een conversie betreft, valt op te merken, dat in tegenstelling met de eerste hierboven geanalyseerde conversie deze op het eerste gezicht een nadeel voor den Staat schijnt, aangezien men hier een leening, die meer dan 5½ pCt. rente draagt, in de plaats stelt van een, die veel minder kostte. Inderdaad betaalt de Staat volgens een met de Bank gesloten overeenkomst aan laatstgenoemde een annuïteit van globaal 3 pCt., waarvan slechts ½ pCt. ten goede komt aan de Bank, terwijl het overige wordt ge-

boek op een speciale amortisatierekening, d.w.z. in laatste instantie weer aan den Staat wordt ter hand gesteld om zijn schuld aan de Bank af te betalen.

Men heeft wel beweerd en men beweert nog tegenover het publiek, dat de nieuwe met de Bank gesloten overeenkomsten den last van den Staat niet zal vergrooten, aangezien men rekening heeft gehouden met het feit, dat de interest op de voorschotten aan den Staat, die na deze transactie overblijven, zoodanig zal worden verminderd, dat zij de vermeerdering van de rente in verband met de emissie van nieuwe schuldbrieven, die in de plaats komen van het terugbetaalde gedeelte der voorschotten, compenseert. Maar de tusschen de Bank en den Staat gesloten overeenkomst stelt vast, dat „deze vermindering van rente uitsluitend betrekking zal hebben op het gedeelte, dat bestemd is voor de reserve en amortisatierekening”. De interest zelf wordt derhalve niet verminderd en indien het juist is, dat de door den Staat globaal gestorte annuïteit niet gewijzigd zal worden, zal de aflossing ophouden. Overigens zal op het oogenblik, dat het restant der voorschotten op zijn beurt door de revalorisatie zal verdwijnen, de interest der amortisatierekening, die met de voorschotten der Banque de France in verband staat eo ipso geheel vervallen. Het resultaat zal derhalve zijn, dat de 10 milliard, die thans aan de Bank zullen worden terugbetaald, per slot van rekening 5,62 pCt. zullen kosten, terwijl er tot nu toe slechts ½ pCt. voor werd betaald.

Deze laatste overweging maakt het derhalve mogelijk, het beed van de groote leening, die Frankrijk zoo juist heeft gesloten, te voltooien.

Samengevat, valt deze leening in drieën uiteen.

In de eerste plaats is zij een conversie-consolidatie van de schuldbrieven, die in 1928—1929 vervallen. Als zoodanig beteekent zij een besparing voor den Staat, ondanks het feit, dat obligaties op langen termijn in de plaats worden gesteld van schuldbrieven op korten termijn.

In de tweede plaats, wat niet minder belangrijk is, hebben wij te maken met een consolidatie in den letterlijken zin van het woord en wel voor zoover een bepaald aantal schuldbrieven op korten termijn vrijwillig wordt gebruikt om in te schrijven op een leening op langen termijn. Hieraan dient nog te worden toegevoegd, dat een gedeelte van deze bons door de amortisatiekas moeten worden verdisconteerd om geldmiddelen aan de schatkist te verschaffen.

In de derde plaats bestaat de transactie uit een geldleening, die tot doel heeft de schuld aan de bank af te lossen, een handelwijze, waaraan men het karakter van een consolidatie kan betwisten en die, voor zoover men haar als een conversie kan beschouwen, de eigenaardigheid vertoont, niet op een vermindering maar op een vermeerdering van de lasten aan interest uit te loopen.

AANTEKENINGEN.

Resultaat van de rondvraag van de Internationale Vereeniging voor Suikerstatistiek.

	Aant. werkende fabrieken		Aantal antwoorden	Bebouwde oppervlakte in hectaren		in proc. van het voorg. jaar
	1928/29	1927/28		1928/29	1927/28	
Duitsland	248	250	248	422.517	404.146	+ 4.55
Tsjechoslowakije ..	152	152	152	251.778	281.321	- 10.55
Oostenrijk	6	6	6	28.775	23.145	+ 24.32
Hongarije	13	13	13	65.315	62.353	+ 4.75
Polen	71	72	71	212.865	198.032	+ 7.49
Iersche Vrijstaat ..	1	1	1	6.100	7.100	- 14.08
België	51	51	51	55.093	61.039	- 9.74
Italië	51	50	50	115.000	93.240	+ 23.34
Joegoslavië	8	8	8	61.500	55.400	+ 11.01
Roemenië	13	13	13	50.000	72.556	- 31.09
Bulgarije	4	4	4	17.000	19.400	- 12.37
Zweden	21	21	21	41.209	40.554	+ 1.62
Denemarken	9	9	9	40.600	40.300	+ 0.74
Finland	1	1	1	3.018	2.696	+ 11.94
Totaal	649	651	648	1.370.770	1.361.282	+ 0.70

De Scheepvaartbeweging van Amsterdam en Rotterdam in 1927.

Aan de jaarverslagen over 1927 van de Kamers van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam en Rotterdam ontleenen wij de volgende gegevens.

De ontwikkeling van de havenbeweging van Amsterdam wordt geïllustreerd door het onderstaande overzicht, dat het aantal ingeklaarde schepen met den inhoud in netto registertonnen sinds 1880 geeft, welke gegevens ontleend zijn aan de opgaven van het Bureau van Statistiek der gemeente Amsterdam.

Jaar	Aantal schepen	Inhoud in netto registerton	Jaar	Aantal schepen	Inhoud in netto registerton
1880	1.589	758.570	1914	2.403	2.346.687
1885	1.635	983.176	1915	1.820	1.764.191
1890	1.675	992.267	1916	1.622	1.158.812
1895	1.676	1.134.739	1917	699	418.641
1900	2.111	1.599.102/	1918	378	153.592
		1.536.127	1919	1.366	1.285.862
1905	2.233	1.762.841	1920	2.184	1.988.465
1906	2.373	1.886.183	1921	2.571	2.892.891
1907	2.368	1.877.327	1922	2.860	3.196.099
1908	2.428	2.066.423	1923	3.041	3.555.292
1909	2.388	2.070.851	1924	3.016	3.836.546
1910	2.288	2.147.090	1925	2.999	4.013.087
1911	2.360	2.159.183	1926	3.199	4.182.196
1912	2.501	2.381.112	1927	3.318	4.636.647
1913	2.597	2.626.579			

Het onderstaande staatje geeft een overzicht over de in de haven van Rotterdam binnengekomen zeeschepen gedurende de verschillende maanden van 1926 en 1927.

Maanden	1926		1927		In 1927 meer dan in 1926		In 1927 minder dan in 1926	
	Schepen	Netto registertons	Schepen	Netto registertons	Schepen	Netto registertons	Schepen	Netto registertons
Jan.	827	1.329.139	1.119	1.760.735	292	431.596	—	—
Febr.	837	1.301.701	1.105	1.731.559	268	429.858	—	—
Maart.	987	1.593.959	1.142	1.813.465	155	219.506	—	—
April	924	1.522.790	1.049	1.717.461	125	194.671	—	—
Mei	1.061	1.720.299	1.136	1.884.378	75	164.097	—	—
Juni.	1.259	1.939.143	1.016	1.664.439	—	—	243	274.704
Juli	1.425	2.080.188	1.097	1.837.604	—	—	328	242.584
Aug.	1.533	2.137.830	1.138	1.872.126	—	—	395	265.704
Sept.	1.560	2.117.133	1.109	1.829.554	—	—	451	287.579
Oct.	1.453	1.998.631	1.110	1.828.291	—	—	343	170.340
Nov.	1.445	1.959.669	1.066	1.767.133	—	—	379	192.536
Dec.	1.200	1.795.353	1.043	1.686.462	—	—	157	108.891
tezam.	14.511	21.495.835	13.130	21.393.207	915	1.439.710	2.296	1.542.338
			Blijft minder		—	—	1.381	102.628

Het verslag merkt er bij op, dat men bij vergelijking met de Nederlandsche statistiek van het scheepvaartverkeer met het buitenland, uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek, kleine verschillen zal ontdekken. Dit is te verklaren uit het feit, dat in het vorenstaand staatje ook zijn opgenomen schepen, die in naburige havens langs den Nieuwen Waterweg — als bv. Schiedam — reeds zijn ingeklaard en later naar Rotterdam opstoomen. Voorts zijn in dit staatje mede opgenomen schepen, die reeds in een andere Nederlandsche haven zijn ingeklaard en vandaar over zee naar Rotterdam opstoomen; in de Nederlandsche statistiek zijn deze laatste vaartuigen onder het hoofd „kustvaart” opgenomen.

Het blijkt, dat het aantal in 1927 binnengekomen schepen 1.381 kleiner is dan in 1926, terwijl het aantal netto-registertonnen slechts 102.628 ton bij 1926 achterblijft. Vergelijkt men echter de eerste 5 maanden van 1927 met de overeenkomstige periode van 1926, een periode waarin de Engelsche kolonsteking nog geen merkbaren invloed had op de Rotterdamsche havenbeweging, dan blijkt, dat in de eerste 5 maanden van 1927 het aantal binnengekomen schepen 915 en het aantal binnengekomen netto-registertons 1.439.728 meer bedraagt dan in dezelfde periode in 1926. Dat er in de laatste jaren, ook indien men geen

rekening houdt met het abnormaal gunstige jaar 1926, een enorme vooruitgang in de scheepvaartbeweging te constateeren valt, wordt duidelijk geïllustreerd door den onderstaanden staat, welke de scheepvaartbeweging van Rotterdam en het geheele Rijk weergeeft.

In de jaren.	Op Rotterdam.		In het geheele rijk.		Perc.gewijze aand. v. Rotterdam in 't geheel.	
	Aantal.	Netto-register-tons.	Aantal.	Netto-register-tons.	Aantal.	Netto-register-tons.
1850	1.940	346.180	6.961	967.710	27	35
1855	2.247	452.295	8.257	1.218.398	27	37
1860	2.449	592.978	8.714	1.458.894	28	40
1865	2.459	751.036	8.550	1.660.752	28	45
1870	2.973	1.026.348	8.351	2.037.491	35	50
1875	3.390	1.411.828	7.921	2.624.520	42	53
1880	3.456	1.681.650	8.164	3.438.083	42	48
1885	3.724	2.120.347	8.021	4.137.064	46	51
1890	4.535	2.918.425	9.475	5.446.158	48	53
1895	5.199	4.177.478	9.600	6.773.127	54	61
1900	7.268	6.326.901	12.037	9.450.710	59	66
1905	8.138	8.286.777	13.209	11.738.269	61	71
1906	8.570	9.044.742	13.987	12.720.985	61	71
1907	9.221	10.107.155	14.404	12.791.464	64	73
1908	8.248	8.999.615	13.801	13.011.448	59	69
1909	8.560	9.650.685	14.394	13.908.813	59	69
1910	9.367	10.658.397	14.874	13.034.495	63	75
1911	9.562	11.062.187	15.628	15.470.624	61	72
1912	10.208	12.118.889	17.000	17.335.901	60	70
1913	10.203	12.788.342	16.996	18.197.783	60	70
1914	7.303	9.223.817	12.454	13.540.051	58	68
1915	3.644	4.153.682	6.351	6.621.478	57	63
1916	2.979	3.183.032	5.114	4.681.117	58	68
1917	1.374	1.299.384	2.184	1.858.951	63	70
1918	1.048	1.215.203	1.779	1.663.093	59	73
1919	4.328	5.047.742	7.082	7.097.716	61	71
1920	5.601	7.319.204	11.114	11.350.436	50	64
1921	7.475	10.366.333	14.073	16.572.580	53	62
1922	8.012	11.967.356	15.723	18.809.458	51	64
1923	7.797	11.161.328	16.659	19.344.920	47	58
1924	9.539	14.539.334	18.872	23.507.415	51	62
1925	10.951	16.658.286	21.023	27.328.968	53	62
1926	14.377	21.176.099	28.850	36.581.739	59	58
1927	13.060	21.087.405	24.710	33.716.974	53	63

De cijfers over 1926 en 1927 wijken eenigzins af van die welke op het eerste staatje voorkomen. In dit staatje zijn echter alle binnengekomen zeeschepen opgenomen, terwijl de laatste staat de uit zee binnengekomen schepen vermeldt.

De tonnenmaat is verkregen door de officieele reductie van 2.83 M³ = 1 ton, in 1876 ingevoerd, terwijl de tonnenmaat van de jaren vóór 1876 dienovereenkomstig gewijzigd is.

Wat het Rijnvaartverkeer betreft, zijn de hieronder volgende cijfers, die de periode van de laatste tien jaren weergeven, ontleend aan de gegevens van het kantoor der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Lobith. Het goederenverkeer over de Nederlandsch-Duitsche grens bedroeg in tonnen van 1.000 K.G. voor Rotterdam.

Jaren	Ingeklaard	Uitgeklaard	Te zamen	In % van het	
				geheele verkeer	Nederl. verkeer
1913..	7.024.259	15.739.982	22.764.241	60,66	81,47
1918..	1.007.837	27.577	1.035.414	20,40	35,67
1919..	1.469.474	2.056.964	3.526.438	56,66	70,06
1920..	3.024.944	3.476.325	6.501.269	48,81	70,78
1921..	4.206.562	4.570.629	8.777.191	54,08	75,78
1922..	3.141.158	8.453.736	11.594.894	56,49	74,09
1923..	1.692.492	5.752.486	7.444.978	61,17	75,63
1924..	10.120.582	8.583.231	18.703.813	58,39	73,96
1925..	11.591.932	11.252.917	22.844.849	57,30	73,20
1926..	22.081.133	10.320.680	32.401.813	61,99	77,15
1927..	15.266.362	18.001.835	33.268.197	60,95	76,47

Voor Amsterdam bedroeg het verkeer:

Jaren	Ingeklaard	Uitgeklaard	Te zamen	In % van het	
				geheele verkeer	Nederl. verkeer
1913..	975.089	556.683	1.531.772	4,08	5,48
1918..	447.656	8.917	456.573	9,00	15,73
1919..	370.870	77.929	448.799	7,21	9,71
1920..	400.469	197.027	597.496	4,49	6,51
1921..	510.621	132.616	643.237	3,96	5,55
1922..	685.965	229.658	915.623	4,46	5,85
1923..	387.694	108.091	495.785	4,07	5,04
1924..	1.328.945	306.112	1.635.057	5,11	6,47
1925..	1.644.330	317.517	1.961.847	4,93	6,25
1926..	2.015.379	389.339	2.404.718	4,59	5,72
1927..	1.747.250	552.710	2.299.960	4,22	5,29

Voor Antwerpen c q. Belgische havens bedroeg het verkeer:

Jaren	Ingeklaard	Uitgeklaard	Te zamen	In % van het geheele verkeer
1913....	6.180.452	2.892.688	9.073.140	24,18
1918....	1.963.654	210.011	2.173.665	42,81
1919....	172.276	1.017.553	1.189.829	19,12
1920....	2.189.602	1.886.330	4.075.932	30,60
1921....	3.701.198	924.943	4.626.141	28,50
1922....	3.096.903	1.567.687	4.664.590	22,24
1923....	691.150	715.078	1.406.228 ¹⁾	11,55
1924....	2.504.968	1.435.721	3.940.689 ¹⁾	12,30
1925....	3.126.815	1.600.904	4.727.719 ¹⁾	11,86
1926....	4.346.109	1.682.122	6.028.231 ¹⁾	11,53
1927....	3.490.624	2.245.884	5.736.508 ¹⁾	10,51

¹⁾ Tot en met 1922 werden slechts cijfers vermeld voor de Belgische havens, voor 1923 en latere jaren heeft de opgaaft betrekking op Antwerpen.

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	April 1928	Jan./Apr. 1928	Jan./Apr. 1927
Prod. Steenkolen in tonnen.	832.095	3.502.560	2.952.084
Kolenslik	15.032	72.316,4	42.366
Aantal normale werkdagen .	24	101	100

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	April 1928	Jan./Apr. 1928	Jan./Apr. 1927
Netto-productie in tonnen..	16.942	70.575	64.775,3
Aantal normale werkdagen	24	101	101

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	April 1928	Jan./Apr. 1928	Jan./Apr. 1927
Afgeleverd:			
Geraff. zout	2.486	10.520	9.884,5
Industriezout	65	272,5	209
Afvalzout	140	537	340
Aantal normale werkdagen	24	102	101

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Mei 1928	{ 9.461 ¹⁾ 24.531 ²⁾	164	139
1 Mei 1927	{ 9.067 ¹⁾ 24.171 ²⁾	181	125

¹⁾ bovengronds. ²⁾ ondergronds.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 13 Oct. '27)	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 5 13 Oct. '27	N.Bk.v.Denem. 5 23 Juni '27
Vrsch. in R.C. 6 13 Oct. '27	Zweedsche Rbk 4 30 Apr. '28
Javasche Bank ... 4 1/2 1 Juli '26	Bank v. Noorw. 5 1/2 26 Mrt. '28
Bank van Engeland 4 1/2 21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijksbank 7 5 Oct. '27
Bank v. Frankrijk 3 1/2 19 Jan. '28	N.Bk.v. O'rijk. 6 27 Jan. '28
Belgische Nat. Bnk. 4 1/2 16 Nov. '27	N. Bk. v. Hong. 6 26 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 4 1/2 17 Mei '28	Z. v. Italië. 6 31 Mrt. '28
Bank van Spanje ... 5 23 Mrt. '28	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2 9 Jan. '28

OPEN MARKT.

	1928				1927	1926	1914
	26 Mei	21/26 Mei	14/19 Mei	7/12 Mei			
Amsterdam Partic. disc.	—	4 1/8-3/8	4 3/16-1/4	4 1/4	3 7/16-5/8	3-1/2	3 1/8-3/16
Prolong.	—	4-1/2	4-1/2	4 1/8-1/4	3 1/4-4	2 3/4-3 1/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld ..	2-3 1/2	2-4 1/2	2 1/2-4 1/2	2 3/4-4 1/2	3 1/2-5	3 3/4-5	1 3/4-2
Partic. disc.	4	4-1/16	3 5/16-4 1/16	3 3/16-4	4 1/16-3/8	4 1/4-3/8	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld ..	—	4 1/2-8	4 1/2-8	5-8 1/2	3 1/2-7	3 1/2-6 1/2	—
Partic. disc.	—	6 3/4	6 1/2-3/4	6 1/2-5/8	4 7/8	4 5/8	—
30-55 d. ...	—	6 3/4	6 1/2-3/4	6 1/2-5/8	4 7/8	4 5/8	2 1/8-1/2
56-90 d. ...	—	—	—	—	—	—	—
Waren-wissel.	—	7	6 3/4-7	6 3/4-7/8	5	5 1/4-1/2	—
New York) Call money	6-1/4	6-1/4	5 1/2-6 1/4	5 1/2-6 1/4	4 1/2-3/4	3 1/2-4 3/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	4 1/4	4 1/4	4 1/4	4 1/4	3 3/4	3 1/2	—

1) Call money-koers van 25 Mei en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
22 Mei 1928	2.47 3/4	12.10	59.32	9.75 3/4	34.58	100
23 " 1928	2.47 13/16	12.09 7/8	59.33	9.75 1/2	34.59	99 3/4
24 " 1928	2.47 13/16	12.09 1 5/8	59.33 1/2	9.75 1/2	34.58 1/2	99 3/4
25 " 1928	2.47 3/4	12.09 1 1/8	59.32 1/2	9.75 1/2	34.58	99 3/4
26 " 1928	—	—	—	—	—	99 3/4
28 " 1928	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	2.47 5/8	12.09 1/2	59.29	9.74	34.56	99 1/2
Hoogste d.w. 1)	2.47 13/16	12.10 1/8	59.34	9.77	34.61	100 1/4
21 Mei 1928	2.47 13/16	12.10	59.31 1/2	9.75 1/2	34.59	100
14 " 1928	2.47 3/4	12.09 1 1/8	59.28 1/2	9.75 1/2	34.61	100
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
22 Mei 1928	47.77	34.90	7.33	1.53	13.05 1/2	41.55 1/2
23 " 1928	47.76 1/2	34.90	7.34	1.54	13.05 1/2	41.51
24 " 1928	47.76	34.90	7.34 1/2	1.54	13.05 1/2	41.49
25 " 1928	47.76	34.90	7.34	1.54	13.05 1/2	41.47
26 " 1928	—	—	7.34	1.54	—	—
28 " 1928	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	47.72 1/2	34.80	7.31	1.50	13.02 1/2	41.40
Hoogste d.w. 1)	47.78	35.—	7.37	1.57 1/2	13.07 1/2	41.60
21 Mei 1928	47.77 1/2	34.90	7.34	1.53	13.06	41.49
14 " 1928	47.77	34.90	7.35	1.53	13.05 1/2	41.59
Muntpariteit	48.—	35.—	7.35	1.53	13.05 1/2	41.59

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
22 Mei 1928	66.50	66.50	66.40	6.23 1/2	106	2.47 1/2
23 " 1928	66.50	66.50	66.40	6.23 1/2	106	2.47 3/8
24 " 1928	66.50	66.50	66.40	6.24	106	2.47 1/2
25 " 1928	66.50	66.50	66.40	6.24	106	2.47 1/2
26 " 1928	—	—	—	6.24	106	2.47 1/2
28 " 1928	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	66.45	66.45	66.35	6.21	105 3/4	2.47 1/4
Hoogste d.w. 1)	66.55	66.55	66.45	6.26	106 1/4	2.47 3/8
21 Mei 1928	66.50	66.50	66.40	6.24	106	2.47 3/4
14 " 1928	66.47 1/2	66.47 1/2	66.40	6.24	106	2.47 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
22 Mei 1928	4,88 3/4	3,93 3/4	23,94 1/4	40,35
23 " 1928	4,88 3/4	3,93 3/4	23,94 1/2	40,35
24 " 1928	4,88 3/8	3,93 3/4	23,94 3/4	40,35 1/2
25 " 1928	4,88 3/8	3,93 3/4	23,95	40,37
26 " 1928	4,88 3/8	3,93 7/8	23,95	40,37
28 " 1928	4,88 3/8	3,93 7/8	23,95 1/2	40,37 1/2
30 Mei 1927	—	—	—	—
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 1/4	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	12 Mei 1928	19 Mei 1928	21/26 Mei 1928	21/26 Mei 1928	26 Mei 1928
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 15/32	97 17/32	97 1/2
Athene	Dr. p. £	374 9/8	374 1/2	374	375 3/8	374 3/4
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 1/4	1/10 1/4	1/10 3/8	1/10 3/8	1/10 3/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.95 1/2	27.96	27.94	27.98	27.96
B. Aires 1) ..	d. p. \$	47 5 1/8	47 2 1/2	47 2 1/2	47 1 1/8	47 3/4
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 3/4	1/6 1/2	1/6	1/6 3/8	1/6 1/4
Constantin ...	Piast. p. £	955	952 1/2	945	960	950
Hongkong ...	Sh. p. \$	2/10 5/8	2/17 1/32	2/1 1/8	2/1 1/8	2/1 3/8
Kobe	Sh. p. yen	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2	1/10 1/2
Lissabon ...	Escu. p. £	113 3/4	114 1/4	113 3/4	114 1/2	114
Mexico	d. per \$	24	24	23 3/4	24 1/4	24
Montevideo 1)	d. per \$	50 1/2	50 1/2	50 1/2	50 3/4	50 1/2
Montreal 1) ..	\$ per £	4.88 3/8	4.88 3/8	4.88 3/8	4.89 1/8	4.89
R. d. Janeiro 1)	d. per Mil.	5 5 1/8	5 5 1/8	5 5 1/8	5 5 1/8	5 5 1/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/8 1/16	2/9 1/8	2/9 3/8	2/10 3/8	2/9 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/3 3/4	2/3 3/4	2/3 11/16	2/3 1/2	2/3 3/4
Valparaiso 2) ..	\$ p. £	39.60	39.46	39.45	39.49	39.45
Warschau ...	Zl. p. £	43 1/2	43 1/2	43 1/4	43 3/4	43 3/8

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

	Londen 1)	N. York 2)		Londen
21 Mei 1928 ..	28 3/4	62 1/4	21 Mei 1928 ..	84/11 1/4
22 " 1928 ..	28 3/4	62 1/4	22 " 1928 ..	84/11 1/4
23 " 1928 ..	28 11/16	62 7/8	23 " 1928 ..	84/11 1/2
24 " 1928 ..	28 7/8	63 5/8	24 " 1928 ..	84/11
25 " 1928 ..	28 9/16	62 5/8	25 " 1928 ..	84/11
26 " 1928 ..	28 9/16	61 5/8	26 " 1928 ..	84/11
28 Mei 1927 ..	26 3/8	56 7/8	28 Mei 1927 ..	84/11 1/2
20 Juli 1914 ..	24 15/16	59	20 Juli 1914 ..	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	15 Mei 1928	23 Mei 1928
Saldo bij de Nederlandsche Bank ...	f 240.356,27	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 96.800,64	f 437.329,10
Voorschot op ultimo April 1928 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 37.209.570,08	" 37.209.570,08
Voorshotten aan Suriname	" 8.830.814,31	" 8.868.152,85
Kasvoord. weg. credietverst. a/h. buiten.	" 135.964.469,98	" 136.968.422,52
Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	" 7.000.000,—	" 13.000.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 15.641.429,31	" 18.981.455,04
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2)	" —	" —
Id. op andere Staatsbedrijven 2)	" 3.795.348,03	" 3.295.348,03

Verplichtingen.

Voorschot door de Nederl. Bank ...	—	f 3.947.512,36
Schatkistbiljetten in omloop 1)	f 103.526.000,—	" 103.526.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 6.950.000,—	" 6.950.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	—	—
Zilverbons in omloop	" 11.625.631,50	" 11.714.992,50
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2) ..	—	—
Id. aan Ned.-Indië	" 19.975.350,70	" 19.249.431,54
Id. aan Curacao	" 189.743,86	" 195.442,10
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds 2) ..	" 2.611.374,01	" 2.254.224,38
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 2) ..	" 47.146.552,82	" 45.465.183,43
Id. aan andere Staatsbedrijven 2)	" 1.315.000,—	" 1.315.000,—
Id. aan diverse instellingen 2)	" 5.748.190,78	" 5.792.994,77

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.

2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	19 Mei 1928	26 Mei 1928
Saldo bij 's Rijks kas	f 20.356.000,—	f 19.052.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	" 9.691.000,—	" 10.738.000,—
Verplichtingen aan:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop	" 150.000,—	" 150.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 34.199.000,—	" 33.834.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 961.000,—	" 961.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 1.054.000,—	" 1.023.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 29 Mei 1928.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	39.582.526,66		
sels, Prom.,	Bijbnk. „	2.245.499,01		
enz. in disc.	Ag.sch. „	10.785.346,26	f	52.613.371,93
Papier o. h. Buitenl. in disconto.....				
Idem eigen portef. . f		193.884.111,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „				193.884.111,—
Beleeningen				
incl. vrsch.	Hfdbk. f	41.815.329,75		
in rek.-ert.	Bijbnk. „	6.570.741,39		
op onderp.	Ag.sch. „	64.336.262,38		
	f	112.722.333,52		
Op Effecten..... f		109.112.233,52		
Op Goederen en Spec. „		3.610.100,—		112.722.333,52
Voorschotten a. h. Rijk				4.287.309,58
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	67.625.495,—		
Muntmat., Goud		367.468.818,36		
	f	435.094.313,36		
Munt, Zilver, enz. „		24.399.957,95		
Muntmat., Zilver				459.494.271,31
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfonds		23.521.426,96		
Gebouwen en Meub. der Bank		5.000.000,—		
Diverse rekeningen		41.507.664,65		
	f	893.030.488,95		
		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		7.027.840,39		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfonds		5.156.625,90		
Bankbiljetten in omloop		797.333.190,—		
Bankassigatiën in omloop		359.793,09		
Rek.-Cour. { Het Rijk				
saldo's: { Anderen f		35.615.126,28		35.615.126,28
Diverse rekeningen		19.537.913,29		
	f	893.030.488,95		

Beschikbaar metaalsaldo f 292.385.957,84
 Op de basis van 1/3 metaaldekking .. 125.724.335,97
 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „ 1.461.929.785,—
 Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
29 Mei '28	67.625	367.469	797.333	35.975	292.386	55
21 „ '28	67.675	367.469	794.461	42.112	292.401	55
14 „ '28	67.680	367.469	811.535	37.650	289.788	54
7 „ '28	67.684	367.469	828.012	35.582	286.505	53
30 April '28	67.689	367.469	853.274	35.288	283.122	52
23 „ '28	67.701	367.469	783.360	38.743	296.593	56
30 Mei '27	58.819	350.444	812.553	31.942	267.561	52
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
21 „ 1928	57.788	—	111.073	193.781	40.397
14 „ 1928	64.658	—	118.942	193.630	40.499
7 „ 1928	73.827	3.000	121.446	192.270	41.601
30 April 1928	63.288	4.000	155.380	189.706	40.865
23 „ 1928	49.594	—	105.502	189.501	37.143
30 Mei 1927	123.516	—	141.692	140.490	34.515
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van 1/3 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 Maart 1928	2.308	3.389	161	280 ³⁾	2.009	280
1 Februari 1928	2.316	3.390	162	273 ³⁾	2.128	460
1 Januari 1928	2.320	3.312	163	360 ³⁾	2.215	570
1 Dec. 1927	2.263	3.151	80	27	2.024	792
1 Nov. 1927	2.217	2.762	82	24	1.807	917
1 April 1927	1.657	2.495	146	32	1.775	648

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ Sluitp. der passiva. ³⁾ Schuld aan de kolonie.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
19 Mei 1928	192.600		304.600	43.800	122.920
12 „ 1928	193.000		306.300	38.500	124.040
5 „ 1928	193.400		305.000	39.900	124.420
21 Apr. 1928	173.233	18.912	304.840	45.805	122.338
14 „ 1928	173.028	18.652	311.183	38.827	121.973
7 „ 1928	173.302	19.184	311.296	45.977	121.419
31 Mrt. 1928	173.331	17.912	309.920	44.982	120.642
21 Mei 1927	185.275	29.166	310.243	54.476	142.248
22 „ 1926	200.475	38.227	325.829	45.357	164.950
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
19 Mei 1928		115.000		***	55
12 „ 1928		112.800		***	56
5 „ 1928		115.800		***	56
21 Apr. 1928	13.316	23.126	67.448	60.862	55
14 „ 1928	13.015	25.154	70.142	56.392	55
7 „ 1928	12.548	24.732	74.812	59.253	54
31 Mrt. 1928	12.582	25.605	74.514	57.463	55
21 Mei 1927	13.919	19.888	58.361	59.135	59
22 „ 1926	10.327	21.595	42.082	67.922	65
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 1/3 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
23 Mei 1928	162.187	135.064	290.285	56.250	241.251
16 „ 1928	161.947	134.834	294.655	56.250	245.057
9 „ 1928	161.905	135.218	295.084	56.250	245.463
2 „ 1928	160.730	135.756	294.769	56.250	245.082
25 April 1928	160.467	134.743	292.024	56.250	242.566
18 „ 1928	158.619	134.659	294.862	56.250	245.566
25 Mei 1927	152.540	135.859	293.556	56.250	243.930
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
23 Mei '28	29.582	54.924	13.095	100.518	46.873	41 1/2
16 „ '28	29.577	55.846	19.165	95.377	46.863	40 1/2
9 „ '28	29.457	55.695	13.075	100.782	46.437	40 3/4
2 „ '28	31.385	56.697	13.680	101.410	44.724	38 7/8
25 April '28	29.065	55.932	17.956	94.839	45.473	40 9/16
18 „ '28	31.720	60.190	17.504	100.435	43.710	37
25 Mei '27	48.519	50.919	19.759	98.356	36.431	30 1/2
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen
25 Mei '28	5.543	1.864	343	61	2.072	13	1.848
18 „ '28	5.543	1.864	343	62	1.686	13	1.776
10 „ '28	5.543	1.864	343	61	1.869	14	1.791
3 „ '28	5.543	1.864	343	60	2.711	14	1.714
26 Apr. '28	5.543	1.864	343	59	1.897	14	1.739
27 Mei '27	5.547	1.864	344	53	2.193	7	1.594
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schatkistbil-jetten ²⁾	Diver-sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant Particulieren	Staat
25 Mei '28	22.600	5.930	30.924	58.995	10.512	180
18 „ '28	22.700	5.930	29.749	59.719	8.459	59
10 „ '28	23.500	5.930	28.342	60.385	8.894	31
3 „ '28	23.900	5.930	28.311	60.120	9.034	36
26 Apr. '28	23.050	5.930	28.152	59.198	9.336	195
27 Mei '27	26.600	5.701	19.018	51.801	10.424	159
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeeringen. ³⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit- tenl. circ. banken 1)	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
23 Mei 1928	2.040,7	85,6	229,5	2.035,2	27,4
15 „ 1928	2.040,8	85,6	212,9	1.985,9	59,7
7 „ 1928	2.040,9	85,6	197,5	2.280,4	39,2
30 April 1928	2.040,9	85,6	167,7	2.492,9	102,8
23 „ 1928	2.040,9	85,6	169,3	2.035,6	36,0
23 Mei 1927	1.816,5	69,1	92,3	1.873,6	20,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Mei, 30, 23 April '28, 23 Mei '27, resp. 60; 60; 43; 16; 68; 91 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1928	Goud		Zilver 1)	Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. afd. Staat voor inge- trokken marken	Circulatie	Regg. Crf.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
24 Mei	772	455	44	553	48	390	2.119	26	83
17 „	772	469	44	556	51	389	2.127	20	99
10 „	771	467	44	552	46	393	2.123	20	96
3 „	771	467	44	543	61	392	2.126	39	78
26 Apr.	760	472	44	557	48	392	2.106	17	116
26 Mei 2)	640	433	41	485	29	400	1.862	18	116

1) Aan de schatkist gecedeerd. 2) 1927.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal- bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
9 Mei '28	2.690,1	1.228,5	157,8	777,1	365,1
2 „ '28	2.709,4	1.249,7	159,0	757,1	363,1
25 Apr. '28	2.723,3	1.266,8	162,6	709,1	365,8
18 „ '28	2.719,4	1.329,7	165,1	618,6	350,8
11 „ '28	2.748,8	1.344,5	163,9	618,7	361,6
4 „ '28	2.743,5	1.305,9	164,4	601,5	343,6
11 Mei '27	3.070,2	1.680,8	164,2	442,0	233,1

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula- tie	Totaal Dek- posito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
9 Mei '28	277,4	1.591,2	2.474,1	138,1	66,2	70,1
2 „ '28	292,3	1.590,6	2.493,5	137,6	66,3	70,2
25 Apr. '28	304,8	1.572,6	2.474,6	137,6	67,3	71,3
18 „ '28	340,7	1.582,0	2.423,3	137,6	67,9	72,0
11 „ '28	378,0	1.588,8	2.478,4	137,1	67,8	71,6
4 „ '28	383,2	1.601,0	2.435,0	135,7	68,0	72,1
11 Mei '27	253,9	1.718,3	2.325,8	128,9	75,9	80,0

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
2 Mei '28	643	15.951	6.637	1.816	20.966	6.911
25 Apr. '28	644	15.722	6.616	1.804	20.737	6.878
18 „ '28	645	15.763	6.618	1.767	20.899	6.841
11 „ '28	646	15.759	6.592	1.807	20.964	6.824
4 „ '28	648	15.787	6.596	1.780	20.934	6.805
4 Mei '27	669	14.484	5.931	1.723	19.416	6.103

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 28 Mei 1928.

De houding van de internationale fondsenmarkten in de achter ons liggende berichtsweek is over het algemeen tamelijk opgewekt geweest, al waren hier en daar belangrijke uitzonderingen te constateeren. De tamelijk goede indruk is echter in hoofdzaak te voorschijn geroepen door het herstel, dat als reactie op te voren ingetreden koersdalingen naar voren is getreden. Vooral te Parijs is dit het geval geweest. Door het opdrijven van de geldkoersen is men daar ter plaatse gedwongen geweest omvangrijke realisaties toe te passen, welke het koerspeil sterk hadden gedrukt. Het lagere koerspeil heeft echter spoedig aanleiding tot ingrijpen gegeven, vooral van de zijde van het buitenland, zoodat na enkele dagen in vele gevallen de oude noteringen weer nagenoeg bereikt waren. Niettemin scheen het, alsof het oude élan niet meer in zoo sterke mate aanwezig was en zoo kon het geschieden, dat op den laatsten dag van de berichtsperiode een nieuwe reactie is ingetreden.

Te Berlijn is de weerstand van de markt tegen buitenlandse invloeden tamelijk sterk geweest. Van verkoopen op groote schaal kon niet worden gewaagd en de posities voor binnenlandsche rekening zijn, blijkens de laatste staten van de bankinstellingen, niet buitensporig groot. Er bestond veelal neiging tot aankoozen van verschillende fondsen over te gaan, deels in verband met den wensch de controle over bepaalde instellingen te verkrijgen of te behouden.

De markt te New York is zeer onregelmatig geweest. De opening was gedrukt, daarna viel een opleving te constateeren, om ten slotte weer plaats te maken voor een reactie van eenigen omvang. De toestand van de geldmarkt heeft hierbij een groote rol gespeeld. De stijging van de notering voor „call money” tot ongeveer 6½ pCt. heeft de vrees doen ontstaan, dat tot een nieuwe discontoverhoging zou worden besloten, ondanks het effect, dat reeds door de jongste wijziging van den reentevoet is bereikt, voornamelijk ten aanzien van beursverschotten.

Te Londen is de stemming aanvankelijk lusteloos geweest onder den invloed van de realisaties, welke het einde van de vorige berichtsweek hebben gekenmerkt. Naarmate de tijd echter vorderde, heeft zich een betere tendens baan kunnen breken. De beleggingsmarkt was rustig, doch vast. Van industriele fondsen hebben aandelen in gramofoon- en kunstzijde-ondernemingen zich aanmerkelijk kunnen herstellen; daarentegen bleven aandelen in telegraafmaatschappijen eenigszins aangeboden. Opmerkelijk was de belangstelling voor nieuwe emissies. De uitgiffen van de London County Council en van Newcastle hebben een buitengewoon goed onthaal gevonden, terwijl de inschrijvingslijsten van tal van andere obligaties vóór den aangegeven datum gesloten moesten worden.

Ook ten o-zent is de stemming vrij opgewekt gebleven. De beleggingsmarkt heeft echter eenigen invloed ondergaan van de stijvere geldmarkt. In de meeste gevallen werden hier lagere noteringen bereikt; hoewel de verschillen veelal niet boven fracties van procenten zijn gekomen. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105³/₁₆, 104³/₄, 104¹⁵/₁₆; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100³/₈, 100⁷/₁₆, 100³/₈; 4½ pCt. Ned.-Indië 1926: 98¹/₁₆, 98⁵/₁₆, 98³/₁₆; 5 pCt. Mexico £100—1000: 10¹/₈, 10, 10¹/₈; 5 pCt. Brazilië 1903 £100: 87, 86³/₈, 87³/₈; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 107³/₄, 106¹³/₁₆, 106³/₈.

De afdeling voor industriele fondsen was doorgaans opgewekt. Kunstzijde soorten hebben een eenigszins verdeelden indruk gemaakt, doordat aandelen Hollandsche Kunstzijde aangeboden waren — zij het in zeer beperkte mate — en de overige aandelen gezocht bleken te zijn. Later is het onderscheid markanter geworden, wijl toen ook aandelen Enka eenigszins onder aanbod te lijden hebben gehad, vermoedelijk in verband met de aangekondigde — inmiddels aanvaarde — statutenvijziging der vennootschap, waarbij het stemrecht grootendeels in handen is gelegd van de nieuw gecreëerde aandelen ad f 10,— nominaal. Aandelen Philips stegen belangrijk op niet al te ruime aankoozen, doch in een markt, welke gebrek aan beschikbaar materiaal begint te vertoonen. Ook aandelen Margarine Unie waren gevraagd. De buitenlandse soorten vertoonden eerder neiging tot afbrokkeling. Centrale Suiker Mij.: 76¹⁵/₁₆, 78, 79³/₄, 78³/₂; Holl. Kunstzijde Industrie: 247, 245³/₄, 240³/₄, 238; Margarine Unie C. v. A.: 201¹/₂, 200¹/₂, 207¹/₄, 206³/₄; 207¹/₂; Maekubee: 194¹/₂, 196³/₄, 210, 209; Ned. Kabelabriek: 505, 510, 512¹/₂; Ned. Kunstzijdefabriek: 528, 540³/₄, 547, 540, 534; Philips Gloeilampenfabriek: 720³/₄, 725³/₄, 748³/₄, 753, 760; Separator: 175¹/₂, 179¹/₂, 182, 176³/₂; Ougrie Marihaye: 362, 364, 371¹/₂, 360; Zweedsche Lucifer Mij.: 397¹/₂, 418, 414¹/₄, 411¹/₂.

Over het algemeen is van een eenigszins betekenende afnemning van den handel, in verband met de Pinkstervacantie, niet veel op te merken geweest. Voor rubberaandelen b.v.

bestond goede vraag, in verband met de vaste houding van den rubberprijs en de afneming van de voorraden te Londen, welke afneming in de berichtswEEK meer dan 4000 tons heeft bedragen. Amsterd. Rubber: 222 $\frac{1}{2}$ (ex div.), 226 $\frac{1}{4}$, 233, 244 $\frac{1}{4}$; Deli Batavia: 160 $\frac{1}{4}$, 164 $\frac{1}{2}$, 168, 173, 186; Hessa Rubber: 300, 319, 311 $\frac{1}{2}$, 322; Indische Rubber: 237, 248, 259 $\frac{1}{2}$, 260; Java Caoutchouc: 150, 147 $\frac{1}{2}$, 154 $\frac{1}{2}$, 156 $\frac{1}{2}$; Kali Telepak: 247 $\frac{1}{4}$, 255, 250 $\frac{1}{4}$, 260; Kendeng Lemboe: 297 $\frac{1}{2}$, 304 $\frac{1}{4}$, 309, 315; Majanglanden: 298, 300, 298; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 270, 273, 278, 277, 285; R'dam Tapanoeli: 112 $\frac{1}{2}$, 118 $\frac{1}{2}$, 115 $\frac{1}{2}$, 121 $\frac{1}{2}$; Serbadjadi: 193, 203, 211 $\frac{1}{4}$, 207, 221 $\frac{1}{4}$; Sumatra Caoutchouc: 172, 178, 180, 184; Sumatra Rubber: 205, 191 (ex div.), 192, 200; Ver. Ind. Cultuur Ond.: 130, 135, 141 $\frac{1}{2}$; Intercontinental Rubber: 12 $\frac{7}{8}$, 12 $\frac{13}{16}$, 13, 13 $\frac{1}{4}$.

De tabaksmarkt was kalmer. De hier geconstateerde koersverschillen zijn gering gebleven, vooral voor de vooraanstaande Sumatrasoorten. Certificaten „De Oostkust” waren daarentegen opgewekt, in verband met de houding van de rubbermarkt. Ook aandelen in Java ondernemingen waren doorgaans goed van toon, als gevolg van de hooge prijzen, welke Javatabak in de laatste inschrijvingen heeft kunnen bedingen. Arendsburg: 635 $\frac{1}{2}$, 630, 632 $\frac{1}{2}$, 632; Besoeki Tabak: 535, 529, 526; Deli Batavia: 534, 535 $\frac{1}{2}$, 532, 529 $\frac{1}{2}$; Deli Mij.: 459, 460, 463 $\frac{1}{4}$, 460, 461; Ngoepit: 365, 371, 374, 370, 360; Oostkust: 198, 196, 205, 210; Senembah Mij.: 504, 511, 514 $\frac{1}{2}$, 519.

Suikeraandelen hebben op den achtergrond gestaan, waarbij een lichte reactie van het koerspeil op te merken is geweest. De stemming voor Cubasuiker heeft vrijwel geen verandering ondergaan en daar ook overigens geen stimulans tot het ondernemen van nieuwe transacties kon worden opgemerkt, was de handel klein en brokkelden de koersen hier en daar eenigszins af. Cultuur Mij. de Vorstenlanden: 192, 190 $\frac{1}{2}$, 192 $\frac{1}{4}$; H.V.A.: 756, 751 $\frac{1}{2}$, 749, 747; Javasche Cultuur Mij.: 398, 394, 386, 396; Kalibagor: 418, 417; Maron: 271, 268, 269; Moormann: 395; Ned. Ind. Suiker Unie: 301, 301 $\frac{1}{4}$, 300, 301, 299 $\frac{1}{2}$; Poerworedjo: 124 $\frac{11}{16}$, 123, 123 $\frac{1}{4}$; Sindanglaet: 460, 458; Tjepper: 843, 845, 850; Watoetoelis Poppoh: 815, 810, 814, 810.

In de petroleumafdeeling konden aandelen Koninklijke Petroleum Mij. aanvankelijk een stijgende richting inslaan, in verband met geruchten volgens welke toch een uitgifte van nieuwe aandelen tegemoet gezien zou mogen worden. Toen echter eenige bevestiging hieromtrent uitbleef en bovendien de Amerikaansche markt teekenen van verzwakking begon te vertoonen, viel ook in deze aandelen eenig aanbod op te merken. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 355, 365, 366, 361 $\frac{1}{2}$; Gec. Holl. Petr. Cy.: 211, 220, 228; Kon. Ned. Petr. Mij.: 382 $\frac{1}{8}$, 389, 392, 386 $\frac{1}{4}$; Perlak Petroleum: 70 $\frac{1}{2}$, 70 $\frac{1}{2}$; Peudawa: 24, 21, 21 $\frac{1}{2}$; Marland Oil: 38 $\frac{1}{2}$, 39 $\frac{1}{2}$, 38 $\frac{1}{4}$.

De scheepvaartafdeeling was vrijwel verwaarloosd, tengevolge waarvan ook de koersen slechts geringe variaties in het licht hebben gesteld. Holl. Amerika Lijn: 77 $\frac{1}{2}$, 78, 78 $\frac{1}{2}$; Java-China-Japan Lijn: 135; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 89, 88 $\frac{1}{2}$, 89 $\frac{1}{2}$; Ned. Scheepvaart Unie: 214 $\frac{1}{2}$, 214 $\frac{9}{16}$, 213 $\frac{1}{2}$; Stoomv. Mij. Nederland: 200, 198 $\frac{1}{4}$, 201 $\frac{1}{4}$, 191 $\frac{1}{2}$ (ex div.), 191 $\frac{1}{4}$.

Van aandelen in mijnbouwondernemingen waren Redjang Lebong iets lager aangeboden, terwijl later ook een reactie in aandelen Salida is ingetreden, in verband met de ontdekking van het gerucht, dat de goudmijn der onderneming zou zijn verkocht. Alg. Explorat. Mij.: 100 $\frac{1}{2}$, 96 $\frac{1}{4}$, 99 $\frac{1}{2}$, 100 $\frac{1}{2}$; Billiton te Rubr.: 998, 1000; Boeton Mijnbouw Mij.: 170 $\frac{1}{2}$, 168, 169; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 94, 94 $\frac{1}{2}$; Redjang Lebong: 130, 129, 123, 135; Salida: 40 $\frac{1}{2}$, 48, 47 $\frac{1}{2}$, 46; Singkep Tin Mij.: 412, 413.

Bankaandelen waren vast, met uitzondering van aandelen Hollandsche Bank voor Zuid-Amerika in verband met geruchten, volgens welke deze instelling door bijzondere oorzaken zou hebben geleden. Amsterdamsche Bank: 187, 188 $\frac{1}{2}$, 189; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 67, 64, 67; Incasso Bank: 125 $\frac{1}{4}$, 126; Koloniale Bank: 266 $\frac{1}{4}$, 268, 267 $\frac{1}{2}$, 269; Ned. Ind. Handelsbank: 183 $\frac{1}{4}$, 183 $\frac{1}{2}$, 185 $\frac{1}{4}$; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 193, 193 $\frac{1}{2}$, 192 $\frac{1}{2}$, 194 $\frac{1}{4}$, 196 $\frac{1}{2}$; Rotterdamsche Bank: 99 $\frac{1}{4}$, 99 $\frac{1}{2}$, 99 $\frac{1}{2}$, 99 $\frac{1}{4}$; Twentsche Bank: 142 $\frac{1}{2}$.

De Amerikaansche markt was, behalve tegen het slot, vast, voornamelijk voor aandelen Studebaker Corporation, American Water Works: 63 (ex div.), 62 $\frac{1}{2}$, 61 (ex div.); Anaconda Copper: 140 $\frac{1}{16}$, 138 $\frac{1}{2}$, 140 (ex div.), 139 $\frac{1}{4}$; Studebaker: 76 $\frac{1}{2}$, 74 $\frac{1}{2}$, 79 $\frac{1}{16}$, 81 $\frac{1}{2}$, 76; U.S. Leather: 44 $\frac{1}{4}$, 43 $\frac{1}{2}$, 45 $\frac{1}{2}$, 43 $\frac{1}{2}$; U.S. Steel Corp.: 142 $\frac{1}{2}$, 142 $\frac{1}{2}$, 144 $\frac{1}{2}$, 142 $\frac{1}{2}$; Atchison Topeca: 191 $\frac{1}{2}$, 190 $\frac{1}{2}$; Baltimore & Ohio: 113, 114; Erie: 56 $\frac{1}{2}$, 55 $\frac{1}{4}$, 58 $\frac{1}{4}$, 56 $\frac{13}{16}$; Missouri Kansas & Texas: 37 $\frac{1}{4}$, 36 $\frac{1}{2}$, 35 $\frac{1}{4}$; St. Louis & San Francisco: 117 $\frac{1}{2}$, 117 $\frac{1}{4}$; Union Pacific: 195 $\frac{1}{2}$, 199 $\frac{1}{2}$, 196; Wabash Railway: 89 $\frac{1}{2}$, 89 $\frac{1}{16}$, 91 $\frac{1}{2}$, 87 $\frac{1}{2}$.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

29 Mei 1928.

In het begin der vorige week hebben flinke zaken in tarwe naar Europa plaats gevonden. Gedurende de eerste dagen werd ook in Engeland gekocht, doch daar is de vraag in den loop der week minder geworden. Ook het vasteland van Europa was kooper, met name de Noordelijke landen en Italië. Sedert is ook daar de vraag verflauwd en gedurende de laatste dagen voor de Pinkstervacantie waren de omzetten van minder betekenis. De verschepingen van Argentinië ondervinden nog den invloed van de staking, waarin weinig verandering schijnt te komen. Wel deden op verschillende dagen geruchten de ronde, dat deze staking bijgelegd zou worden, doch deze berichten zijn gebleken onjuist te zijn. De wereldverschepingen waren in de vorige week iets grooter dan in de voorafgaande. De prijzen aan de termijnmarkten in Argentinië zijn weinig veranderd; die te Buenos Aires zijn gedurende de afgelopen week 10 centavos gestegen; te Rosario voor den eersten termijn 5 cents gestegen en voor den tweeden onveranderd gebleven. De prijzen te Chicago ondergingen voor den Juli-termijn een verlaging van ruim 3 cents en voor den September-termijn 2 $\frac{1}{4}$ cents per 60 lbs. De termijnmarkt te Winnipeg toonde minder sterke fluctuaties. De Juli-termijn was daar $\frac{7}{8}$ cents lager; de October-termijn 1 $\frac{1}{4}$ cents hooger dan een week geleden. De prijzen voor tarwe zijn zoowel in Europa als ook in Noord-Amerika sterk afhankelijk van de berichten, welke binnenkomen over den stand van den nieuwen oogst. In de Vereenigde Staten gaf het officieele oogstbericht op 1 Mei een zeer lage schatting van de vermoedelijke opbrengst als gevolg van schade gedurende den winter door vorst en na dien tijd van slechte weersomstandigheden. Gedurende den laatsten tijd komen over de wintertarwe in de Vereenigde Staten gunstiger berichten binnen en men meent nu, dat de op 1 Mei gegeven cijfers van de geschatte opbrengst te laag zullen blijken te zijn. In verband daarmee wordt verwacht, dat de schatting op 1 Juni een verbetering van den toestand zal geven. De vermindering van de vraag in Europa wordt toegeschreven aan deze betere verwachtingen, welke voor koopers aanleiding zijn met het afsluiten van verdere contracten een afwachtende houding aan te nemen. In Canada is men ongeveer gereed gekomen met het uitzaaian van tarwe. De bebouwde oppervlakte in de 3 prairieprovincies wordt geschat op ongeveer 23.260.000 acres, wat 10 pCt. meer zou zijn dan de oppervlakte, waarvan in het vorige jaar de oogst is binnengehaald, en welke toen 21.425.656 acres bedroeg. In Europa zijn de vooruitzichten van den nieuwen oogst over het algemeen onzeker. Hoewel geen cijfers over den Europeeschen oogst bekend zijn, schijnt op een kleinere opbrengst te moeten worden gerekend. De winter is voor de te velde staande tarwe ongunstig geweest en uit verschillende streken worden meer of minder ernstige klachten gehoord. Ook het koude voorjaar heeft de ontwikkeling der planten tegengehouden, doch deze achterstand kan spoedig worden ingehaald door een periode van mooi en warm weder. Speciaal in Frankrijk zijn de vooruitzichten ongunstig. De bebouwde oppervlakte in dat land wordt geschat op 5.169.560 hectares tegen een bebouwde oppervlakte in het vorige jaar van 5.368.970 hectares. Terwijl de bebouwde oppervlakte dit jaar dus kleiner was dan een jaar geleden, is de stand op de tarwevelden ook onbevredigender dan een jaar geleden. Het cijfer, waarmede de stand op het oogeblik wordt aangegeven, is 65. Het vorige jaar was dit cijfer 72, hetgeen dus op een slechten toestand wijst. Nadat deze cijfers werden berekend, schijnt de toestand in Frankrijk nog iets ongunstiger geworden te zijn.

De verschepingen van rogge van Noord-Amerika waren de vorige week belangrijk en vonden grootendeels hun weg naar Duitsland, Scandinavië en Polen. Polen heeft gedurende de laatste weken geregeld groote hoeveelheden rogge gekocht en ook in Duitsland aanzienlijke voorraden gekocht om in haar behoefte te kunnen voorzien.

De stemming van maïs was in de vorige week vast en de prijzen zijn vooral in de eerste helft der week vrij aanmerkelijk gestegen. In hoofdzaak moet Argentinië voldoen aan de vraag voor maïs en de staking in dat land bemoeilijkt het laden. Wel waren de verschepingen in de vorige week grooter dan in de voorafgaande, doch zij bleven ver bij die van het vorige jaar ten achter. Het aanbod van maïs in Europa is dientengevolge beperkt en er bestond een levendige vraag naar partijen, welke onderweg zijn of waarvan met vrij groote zekerheid kan worden aangenomen, dat zij, niettegenstaande de staking, binnen zeer korten tijd zullen vertrekken. Gedurende de laatste dagen der vorige week is de vraag weder eenigszins verflauwd en hebben koopers zich na de groote inkoop van der eerste

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	28 Mei 1928	21 Mei 1928	30 Mei 1927
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Juni	Mais Juni	Lijnzaad Juni				
26 Mei '28	147 $\frac{3}{8}$	100 $\frac{1}{2}$	65 $\frac{1}{8}$	11,95	8,10	16,05	Tarwe (Hardwinter II) ... ¹	15,—	15,25	16,50
19 „ '28	147 $\frac{3}{8}$	104 $\frac{3}{8}$	64 $\frac{1}{2}$	11,80	7,95	16,05	Rogge (No. 2 Western) ... ¹	15,10	15,30	13,90
26 Mei '27	149 $\frac{1}{8}$	90 $\frac{1}{8}$	49	12,75	6,20	16,25	Mais (La Plata) ... ²	238,—	239,—	180,—
26 Mei '26	170 $\frac{1}{2}$	68 $\frac{3}{8}$	39 $\frac{1}{2}$	13,40	6,70	15,45	Gerst (No. 2 barley) ... ²	260,—	260,—	262,—
26 Mei '25	171 $\frac{1}{2}$	117 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{8}$	15,35	9,65	21,25	Haver (Canada 3) ... ¹	15,40	15,50	13,—
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ... ¹	13,50	13,45	12,15
							Lijnzaad (La Plata) ... ²	372,—	375,—	383,—

¹) per 100 KG. ²) per 2000 KG. ³) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	20/26 Mei 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	20/26 Mei 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	1928	1927
Tarwe.....	36.841	871.641	869.452	250	30.254	30.565	901.895	900.017
Rogge.....	6.131	81.399	114.257	—	—	100	81.399	114.357
Boekweit.....	299	8.422	9.716	—	—	67	8.422	9.783
Mais.....	12.897	383.607	527.728	2.058	90.249	93.443	373.856	621.171
Gerst.....	3.181	132.306	178.651	—	3.540	6.529	135.846	185.180
Haver.....	1.531	71.142	70.261	—	160	2.728	71.302	72.989
Lijnzaad.....	2.903	95.247	106.471	5.234	168.490	102.348	263.737	208.819
Lijnkoek.....	4.234	87.560	76.869	—	1.184	—	88.744	76.869
Tarwemeel.....	2.140	47.210	50.092	981	18.340	16.114	65.550	66.206
Andere meelsoorten.....	128	5.470	7.441	—	—	—	5.470	7.441

dagen teruggetrokken. Alleen voor aangekomen en zeer spoedig verwachte mais is nog goede vraag. Verdere prijsverhoging is in de tweede helft der vorige week ten gevolge van vermindering der vraag uitgebleven.

Andere maïsoorten worden in zeer beperkte hoeveelheden aangeboden. In Nederlandsch-Indische mais en Amerikaanse Mixed mais bestaat nog beperkt tweedehands aanbod in aangekomen en stoomende partijen. Van den Donau wordt naar West-Europa niet meer verladen. De daar nog aanwezige kleine hoeveelheden worden in lichters langs den Donau naar Midden-Europa en over zee naar Italië verkocht.

De prijzen van gerst zijn in de vorige week met kleine fluctuaties nagenoeg onveranderd gebleven. Geregeld kwamen zaken tot stand in Amerikaanse gerst, aan welke soort op het oogenblik in Nederland de voorkeur wordt gegeven. Zaken in Donau-gerst, welke meer in Duitschland wordt gekocht, worden in hooge mate belemmerd door de staking op den Rijn, waardoor Deutsche koopers niet of slechts in uitzonderingsgevallen kochten. In tegenstelling met de prijzen voor Amerikaanse gerst, zijn die voor Donau-gerst eenige guldens per last gedaald. De vooruitzichten van den nieuwen gerstooft in Roemenië zijn op het oogenblik gunstig en aanbiedingen van nieuwe gerst ter verscheping in Augustus/September en September/October worden dagelijks gedaan. Reeds kwamen verschillende zaken tot stand, doch van grooten omvang zijn de omzetten nog niet. Ook in Amerikaanse gerst op najaarsverscheping komen geregeld zaken tot stand.

De omzetten in haver zijn klein. Wat Duitschland betreft geldt daarvoor hetzelfde als voor gerst. De staking verhindert koopers ook om haver langs den Rijn te verschepen.

SUIKER.

De ondertoon op de Amerikaanse en Europeesche suikermarkten was deze week ietwat beter, hoewel dit nog niet in de noteringen tot uiting kwam.

De voorraden geraffineerde suiker in geheel Amerika zijn n.l. zoodanig geslonken, dat het niet lang meer kan duren tot Raffinadeurs aldaar zich op ruimer schaal dan tot nog toe zullen moeten interesseeren voor ruwsuiker.

In New York bleven de noteringen op de termijnmarkt nagenoeg onveranderd en was het slot als volgt: Sp. Centr. 4,52; Mei 2,69; Juli 2,71; Oct. 2,87; Dec. 2,90; Mrt. 2,77; Mei 2,83.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 48.000 tons, de versmeltingen 41.000 tons tegen 63.000 tons in 1927 en de voorraden 533.000 tons tegen 258.000 tons.

In Cuba en andere koloniale suiker kwamen eindelijk weer eens wat belangrijker zaken tot stand tot om en bij 2 $\frac{1}{2}$ d.c. c. & fr.

De Cubaansche Export Vereniging heeft weer 50.000 tons verkocht uit de gereserveerde hoeveelheid van 200.000

tons, die hiermede tot 50.000 tons verminderd is. Het grootste gedeelte van dezen verkoop werd naar Europa geplaatst, terwijl 6000 tons door Amerikaansche raffinadeurs werd opgenomen om weder te worden uitgevoerd.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1928	1927	1926
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche prod. tot 22/5 ..	3.985.000	4.425.000	4.641.250
Consumptie	38.475	50.000	58.000
Weekontv. afscheephavens ..	49.627	50.110	76.922
Totaal sedert 1/1	2.842.675	3.153.999	3.467.322
Werkende fabrieken	4	9	34
Weekexport	66.068	72.274	72.880
Totale export sedert 1/1	1.514.005	1.751.440	1.994.652
Voorraad afscheephavens ...	1.312.225	1.415.825	1.472.670
Voorraad Binnenland	1.120.295	1.269.001	1.249.608

In Engeland maakte het betere suikermarkt voor suiker zich ook nog niet kenbaar op de termijnmarkt, welke zonder noemenswaardige fluctuaties gedurende de week op nagenoeg dezelfde noteringen sloot als de voorafgaande week.

De zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1928	1927	1926
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 April	893.000	877.000	926.000
Tajechoslowakije 1 Mei.....	521.000	321.000	566.000
Frankrijk 1 April.....	409.000	393.000	330.000
Nederland 1 Mei	127.000	129.000	165.000
België 1 Mei.....	135.000	98.000	122.000
Polen 1 Mei.....	178.000	159.000	168.000
Engeland 1 Mei geïmpt. suiker	287.000	379.000	517.000
Engel. 1 Mei Binnenl. suiker	23.000	11.000	1.000
Totaal Europa... ..	2.573.000	2.367.000	2.795.000
V.S. Atlant. havens 23 Mei ..	533.000	258.000	366.000
Cuba 19 Mei.....	1.312.000	1.416.000	1.473.000
Totaal	4.418.000	4.041.000	4.634.000

Op Java was de markt voor tweedehands suiker de afgelopen week lusteloos gestemd en brokkelden prijzen tusschen $f \frac{1}{2}$ en $f \frac{1}{4}$, al naar gelang van een leveringstermijn, af. De V.I.S.P. verkochten nog een kleinigheid Sup. Stroopsuiker uit oogst 1928 tot $f 15,75$.

Hier te lande was de markt deze week zeer ongeanimeerd gestemd en bleven noteringen vrijwel onveranderd. Het slot kwam kalm af met Mei $f 16\frac{1}{2}$; Aug. $f 16\frac{1}{4}$ a $f 17,—$; Dec. $f 17\frac{1}{2}$ a $f 17\frac{1}{2}$ en Mrt. $f 17\frac{1}{2}$ a $f 17\frac{1}{2}$. De omzet bedroeg 1800 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 23 Mei 1928.

Amerikaansche katoenprijzen zijn wederom zeer onregelmatig geweest in de afgelopen week; jl. Vrijdag stegen

prijzen 27 punten, welke stijging echter sindsdien weer verloren ging, zoodat prijzen ten slotte slechts weinig verschil aantoonde bij een week geleden. Egyptische katoen is wat vaster in prijs. De locovraag in Liverpool is gering geweest en de totaal verkoopen bedroegen gedurende de afgelopen week slechts 29.000 balen.

In de Amerikaansche garenmarkt gaat weinig om. In afwachting van het resultaat van de stemming van de „Masters' Federation" betreffende de loonkwestie, schijnt de vraag aanmerkelijk te zijn verminderd. Even voor het slot van gisteren werd bekend gemaakt, dat ongeveer twee derde van de Amerikaansche sectie en circa een vierde van de Egyptische sectie vóórgestemd hadden, terwijl ongeveer een tiende neutraal bleef, zoodat er geen verdere actie door de Federatie gevoerd zal worden. Zaken in Amerikaansche garens in alle soorten, zoowel twist als weft, zijn van weinig beteekenis geweest en volgens de meening van enkelen zal deze toestand, ook in verband met de op handen zijnde Pinksterdagen, wel tot na de vakantie voortduren. Men rapporteert eenige aanvragen en enkele verkoopen voor de Oostersche markten, doch biedingen zijn over het algemeen te laag en vele „salesmen" zien met voldoening naar de naderende vacantedagen uit. In Egyptische garens werden verleden Vrijdag goede zaken gedaan in medio nummers ringgarens tot vrij behoorlijke prijzen. In andere soorten, zoowel twist als weft, wordt weinig verkocht, hoewel hier en daar enkele flinke hoeveelheden „doubling weft" omgezet zijn. Ook maakt men melding van enkele zaken in fijne medio garens voor Indië. In getwijfde garens gaat nog weinig om, hoewel wij vernemen, dat enkele goede verkoopen voor export tot stand zijn gekomen.

De doekmarkt is in het minst niet beïnvloed door de industriele moeilijkheden, waarvan de nieuwsbladen den laatsten tijd zooveel gewag gemaakt hebben. Niet dat de toestand niet ernstig is, doch niemand wenscht de moeilijkheden te vergrooten en de weinige zaken worden prompt afgehandeld. Prijzen zijn vast en kunnen zich goed handhaven. Voor China en Indië gaat in diverse styles wat om en er zijn aanwijzingen, dat Java en de kleinere markten meer interesse hebben dan den laatsten tijd het geval is geweest. Over het verdere verloop der markt valt echter nog weinig te zeggen en de toon is nog niet zeer opgewekt.

In verband met de Pinkstervacantie zullen wij de volgende week geen rapport publiceren.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 15 Mei 22 Mei
16 Mei 23 Mei T.T. op Br.-Indië 1/8 - 1/5 3/4
F.G.F. Sakellaridis 21,15 21,55 T.T. op Hongkong 2/0 2/1 1/8
G.F. No. 1 Oomra 8,05 8,15 T.T. op Shanghai 2/7 2/9 1/4

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	25 Mei 1928	18 Mei 1928	11 Mei 1928	25 Mei 1927	25 Mei 1926
New York voor Middling . . .	21,10 c	21,70 c	22,05 c	16,50 c	18,85 c
New Orleans voor Middling	20,46 c	20,78 c	21,23 c	16,06 c	18,04 c
Liverpool voor Middling . . .	11,46 d	11,71 d	11,62 d	8,95 d	10,27 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '27 tot 18-Mei '28	Overeenkomstige periode	
		1926/27	1925/26
Ontvangsten Gulf-Havens.	8120	12591	9267
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1313	2438	2113
„ „ 't Vasteland etc.	4620	5083	4133
„ „ Japan	1099	1646	1102

Voorraden.
(In duizendtallen balen.)

	18 Mei '28	Overeenkomstig tijdstip	
		1927	1926
Amerik. havens	1324	1728	885
Binnenland	620	709	1344
New York	111	223	38
New Orleans	327	445	203
Liverpool	574	1048	543

KOFFIE.

Na de vaste stemming van de vorige weken was de markt in de afgelopen week beduidend kalmer. Brazilië was met zijn kost- en vracht-aanbiedingen iets gemakkelijker en ook

de andere productielanden liepen met hunne offertes iets terug. Een bepaalde aanleiding voor een en ander was er eigenlijk, voor zoover bekend, niet en hoogstwaarschijnlijk is deze gang van zaken dan ook slechts te beschouwen als een natuurlijke reactie op de groote vastheid en de daarmee verband houdende belangrijke stijging der prijzen in de vorige weken.

De zooveel gevoeliger termijnmarkten reageerden in sterkere mate dan de loco- en de afladings-markten en de verschillen tusschen de termijnnoteringen van den eenen dag en den anderen waren daardoor somtijds niet onbelangrijk. De termijnmarkt te New-York daalde zelfs op één dag (24 Mei) 50 à 67 punten op het bericht, dat de President van Brazilië ernstig ziek was, hetgeen vooral daarom zeer merkwaardig was, omdat het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie aldaar geheel onafhankelijk staat van het Gouvernement en een eventuele verandering in de Braziliaansche Regeering dus nog geen invloed zou behoeven te hebben op de tot nu toe daar te lande gevolgde politiek tot het ophouden van de prijzen. Den volgende dag scheen men dit trouwens ook te New-York reeds voldoende te hebben ingezien, want die dag bracht dadelijk weder noteringen, 38 à 48 punten hooger.

De afzet was ditmaal, gedeeltelijk ook onder den invloed van de feestdagen, onbevredigend.

Van particuliere zijde wordt over den volgende Braziloogst bericht, dat de pluk, die thans begonnen is en er algemeen vrij laat is, niet onder gunstige omstandigheden is aangevangen. Weliswaar is het weder belangrijk verbeterd, doch er zou veel koffie zijn afgevallen en een gedeelte daarvan zou als verloren moeten worden beschouwd. Als bewijs in welke mate de hooge prijzen de ontwikkeling van de koffie-cultuur in nieuwe districten hebben bevorderd, kan gelden, dat bekend geworden is, dat de Staat Santa Catharina (zuidelijk van den Staat Parana), die vroeger geen koffie produceerde, in 1927/28 reeds 86.276 balen koffie leverde tegen 11.733 balen in 1926/27.

Uit Columbia is dezer dagen bericht ontvangen, dat ook aldaar plannen bestaan tot wat men noemt: „Verdediging van de Koffie". Het schijnt dus, dat het voorbeeld van Brazilië aanstekelijk heeft gewerkt, al zijn ook de Columbiaansche plannen niet van zóó ver strekkenden aard als de Braziliaansche. Dit laatste is trouwens niet meer dan logisch, want voor het ophouden der prijzen is alleen Brazilië, door de grootte van zijn oogst, in staat en tot nu toe hebben alle koffie-produceerende landen mede geprofiteerd van het welslagen der Braziliaansche valorisatie, zonder er zelf ook maar het geringste bedrag voor te behoeven uit te geven. De plannen van Columbia schijnen zich hoofdzakelijk te beperken tot propaganda voor het verbruik, verdere verbetering van de kwaliteit en, indien noodig, wellicht controleering van de hoeveelheid. Voor dat doel is een overeenkomst voor den duur van tien jaar gesloten tusschen de Regeering van Columbia en de Federation de Cafeteros, waarbij bepaald is, dat voorloopig een uitvoerbelasting zal worden geheven van 10 dollarcent per baal en dat met de opbrengst daarvan bestreden zullen worden de kosten van wetenschappelijke propaganda voor het verbruik van het nationale product en de uitgaven, noodig voor pogingen om te komen tot verbeterde methoden voor de cultuur en de bereiding. Verder is bepaald:

1e, dat de Regeering deskundigen naar andere productielanden zal zenden, om aldaar de wijze van productie en van controle te bestudeeren, en

2e, dat zoo noodig in Europa en in Amerika kleine branderijen en distributie-inrichtingen zullen worden opgericht om het publiek meer bekend te maken met de kwaliteiten, welke door het land worden geleverd.

Ten slotte denkt men er over om binnen enkele jaren speciale pakhuizen te bouwen, waarin, naar het voorbeeld van Brazilië, een deel van den oogst zou kunnen worden bewaard, indien er redenen mochten aanwezig zijn om niet de geheele productie dadelijk aan de markt te brengen. Hoewel men voor de naaste toekomst van deze plannen geen resultaten van beteekenis verwacht, meent men in Columbia, dat zij van groot belang kunnen worden geacht voor later, daar het product bij de tegenwoordige — in vele gevallen zelfs gebrekkige — methode van bereiding, ontegenzeggelijk reeds van fraaie kwaliteit is en dan ook in verhouding hooge prijzen opbrengt. Hier komt bij, dat de koffiecultuur in de laatste jaren er in zulke mate is toegenomen, dat Columbia thans na Brazilië het grootste productieland is (de loopende oogst wordt geraamd op 2.500.000 balen).

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 105/- à 106/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 108/- à 110/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte

verscheping, bedragen 73/6 à 74/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juni-verscheping, 38½ ct.; Benkoelen Robusta, Juni-verscheping, 40½ ct.; Mandheling Robusta, Juni-verscheping, 42½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 47 ct., alles per ½ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 65 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 49 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
30 Mei	58	56½	—	—	45¾	44	43¾	43¾
22 "	58	56½	—	—	46¾	45¾	44¾	44¾
15 "	57	55½	—	—	46¾	44¾	43¾	43¾
8 "	52½	51½	—	—	43	42	41	40¾

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
29 Mei	\$ 14,93	\$ 15,—	\$ 14,90	\$ 14,82
21 "	" 15,56	" 15,59	" 15,55	" —,—
14 "	" 15,59	" 15,50	" 15,55	" —,—
7 "	" 14,95	" 14,78	" 14,50	" —,—

Rotterdam, 30 Mei 1928.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7 ¹)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4 ¹)	
28 Mei 1928	331.000	27.100	1.017.000	33.500	6
21 " 1928	306.000	27.575	1.024.000	33.500	6
14 " 1928	303.000	27.225	1.109.000	33.500	6
30 Mei 1927	176.000	23.625	948.000	24.100	5 ⁸¹ / ₆₄

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
26 Mei 1928	61.000	3.541.000	167.000	9.294.000
28 Mei 1927	69.000	3.200.000	178.000	8.682.000

¹) In Reis.

THEE.

De Londense theemarkt opende deze week vast, terwijl het einde ietwat geringe belangstelling te zien gaf.

Voorals betere en ordinaire kwaliteiten bleken gezocht, evenals bladthee, dit laatste wegens aanzienlijke orders uit het buitenland.

Voor deze soorten werden dan ook niet onbelangrijk hogere prijzen betaald. Aan het einde der week, tijdens de Java-veiling, was de vraag eeniger mate onregelmatig te noemen, ten gevolge waarvan de middenprijs een fractie daalde.

Amsterdam, 25 Mei 1928.

VERKEERSWEZEN. VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt was de afgelopen week zeer kalm, hoewel het zich tegen het sluiten van de voorafgaande week liet aanzien, dat er een verbetering te verwachten was. De eenige definitieve vraag was van Montreal naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië en exclusief Spanje en Noord-Afrika); hier voor werd 15 cents betaald naar één loshaven per midden Juni.

Ook de suikermarkt van West-Indië was zeer flauw gestemd en ofschoon ladingen aan de markt zijn voor Mei, Juni en Juli belading tonnen de bevrachters geen haast om tot afsluiting over te gaan. Kleine booten van circa 2500 tons konden eenige premie bedingen voor Mei/Juni van San Domingo naar U.K./Continent en hiervoor is 19/- betaald, doch een 7000 tonner van Cuba naar U.K./Cont. werd tegen 16/- bevracht per 2e helft Juni.

De North Pacific was zeer kalm. Van Portland is een

7300 tonner bevracht naar U.K./Cont. per midden Juli tegen 28/9 met volle opties, terwijl een dergelijke boot per midden Augustus gedaan is tegen 29/6.

Van de La Plata ging niet veel om ten gevolge van de arbeidersoneenigheden in de havens aan de bovenrivier. Gerapporteerd wordt, dat de kwestie geregeld is en de arbeiders een loonsverhoging hebben gekregen, echter is nog niet met werken begonnen. Een klein aantal booten werd bevracht; o.m. van boven La Plata naar Hull tegen 21/9, Avonmouth 21/3, Antwerpen/Rotterdam 20/9 per eerste helft Juni. Een spotprompte boot werd bevracht van Buenos Aires naar Antwerpen tegen 17/3.

Van de chilialpeter vrachtenmarkt is nog geen verbetering te vermelden. Er is in het geheel geen vracht naar tonnage voor volle ladingen. Er werd een partij geboekt per Juni van 1000 tons naar Antwerpen, Rotterdam, Bremen, Hamburg tegen de lage vracht van 16/-, terwijl 2000 tons gedurende ieder van de maanden Juli/Aug/Sept. is gedaan tegen 19/- naar Duinkerken/Hamburg range.

De oostelijke afdelingen bleven kalm. Saigon bevrachtte een 7000 tonner met de optie belading in Kolsichang tegen 36/3 naar 6 havens Cuba per Juni/Juli. Van Britsch-Indië bleef een flinke vraag bestaan naar tonnage en de vrachten zijn vaster. Van Bombay/Karachi/Marmagoa werden groote booten bevracht per Juni/Juli naar de Middell. Zee of Continent tegen 22/6, U.K. 23/-, terwijl van de Madras kust een 8400 tonner is gedaan per laatste helft Juni naar Genua en/of Marseille tegen 27/6 en, 28/6 beide havens voor kernels.

De Donau is nagenoeg zonder zaken. Er is één order aan de markt voor een kleine boot naar de Adriatische Zee. Van de Zwarte Zee kan een boot van midde/matige grootte worden geplaatst voor graan naar het Continent tegen 10/6 met volle opties, terwijl bevrachters misschien ook een groote boot kunnen nemen naar Londen en Hamburg voor stukgoed tegen 8/6 fio.

Van de Middellandsche Zee ging niet veel om en de vrachten blijven nagenoeg onveranderd. Er werd voor erts o.m. betaald: Melilla/Boulogne 5/7½, Hornillo Bay-Cardiff 5/9, Almeria/Glasgow 6/10½.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland zijn flauw gestemd. In het begin der week was eenige verbetering in de vrachten voor Zuid-Amerika merkbaar, doch de vrachten zijn wederom op het oude peil teruggegaan. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Rouaan 3/6, Lissabon 7/9, Singapore 14/3, Rio 10/3, Buenos Aires 11/6 en van de Oostkust: Aarhus 5/1½, Rotterdam 4/-, Porto Marghera (Venetië) 9/4½, Las Palmas 7/6.

RIJNVAART.

Week van 20 t/m. 26 Mei 1928.

De aanvoeren van zeezijde waren minder dan de voorafgaande week. De vraag naar scheepsruimte was over het algemeen matig. Scheepsruimte bleef steeds voldoende beschikbaar. In de vrachtenmarkt kwam geen wijziging. De ertsvracht bedroeg *f* 0,45 met ¼, *f* 0,55 met ½ lostijd. Naar Mannheim betaalde men ca. *f* 1,30 per last met verkorten lostijd voor ruwe producten, alsmede daghuur op basis van 2¼ à 2½ ct. voor groote en 3 ct. per ton en dag voor kleine schepen. Waar in lastvracht werd aangenomen, werd tevens 2¼ per ton en dag over de grootte van het schip gegarandeerd, bij eventueel opontboud door staking, hetzij onderweg of op de bestemming. Het sleeploon steeg geleidelijk van 35 cents tarief tot 50 ct. tarief. De waterstand bleef ongewijzigd.

In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand ongewijzigd. De staking duurde voort. De vrachten bleven ongewijzigd.

ONTVANGEN:

Mensch en Aarde door Prof. Dr. H. Blink. Een economisch-geografisch beeld der wereldhuishouding, met 31 kaartjes en graphieken. Groningen, 1928; P. Noordhoff.

Les Allemands en Pologne par Sigismond Stolinski. Varsovie, 1927; Institut pour l'Etude des questions minoritaires.

Practische Sociologie door J. H. F. Kohlbrugge. Deel V: Sociale Nooden I. De vrouw, hogere standen, degeneratie, alcohol. Groningen, den Haag, 1928; J. B. Wolters' U.-M.